Φεστιβάλ του Κοινωνικού Χώρου για την Ελευθερία Respiro di Liberta – Εκδήλωση 1ης ημέρας: Έμφυλες διακρίσεις και ορατότητα: Από το θεσμικό πλαίσιο στις κοινότητες αγώνα

Εισήγηση Φεμινιστικής Ομάδας Αντιεξουσιαστικής Κίνησης Θεσσαλονίκης :

“Τι φορούσες;”

“Γνωρίζατε τον βιαστή;”

“Τι ώρα ήταν, ήταν αργά;”

Τι είναι κοινό μεταξύ όλων αυτών των ερωτήσεων; Δυστυχώς, αυτές είναι οι ερωτήσεις που υπερισχύουν των άλλων όταν μια γυναίκα προσπαθεί να καταγγείλει ένα περιστατικό σεξουαλικής επίθεσης. Γιατί είναι τόσο δύσκολο να καταλάβουμε ότι για τη σεξουαλική επίθεση δεν φταίει ποτέ η επιζώσα αλλά ο δράστης? Γιατί εξακολουθούμε να κατηγορούμε τα ρούχα ή τη συμπεριφορά της επιζώσας / του θύματος;

Σε μία κοινωνία όπου η εξουσία ανήκει στους άνδρες και οι

γυναίκες θεωρούνται απλώς ιδιοκτησία τους, σε μια κοινωνία όπου η "τιμή" της γυναίκας, καθώς και η "τιμή" της οικογένειάς της, τοποθετούνται στον κόλπο της, σε μια κοινωνία όπου τα μέσα ενημέρωσης αναφέρουν μια υπόθεση βιασμού χρησιμοποιώντας τη λέξη «σεξουαλικό σκάνδαλο» ή «έγκλημα πάθους», σε μια κοινωνία όπου η επιζώσα περιφρονείται περισσότερο από τον δράστη, η κουλτούρα του βιασμού είναι βέβαιο ότι θα ευδοκιμήσει.

Οι απαντήσεις πρέπει να επικεντρώνονται στις έμφυλες κοινωνικές ρυθμίσεις και στο τρίπτυχο Πατριαρχία – Εξουσία – Ιδιοκτησία. Η πατριαρχία είναι ένα κύριο χαρακτηριστικό των κοινωνικών δομών, αλλά αποκρύπτεται εύκολα. Είναι τόσο διάχυτη, που είναι δύσκολο να τη "δει" κανείς, εκτός αν ο φακός είναι βαθμονομημένος για να τη μετρήσει. Ποικίλει μέσα στο χρόνο και στο τόπο. Αυτές οι διαφορές μεταβάλλονται διαρκώς, καθώς οι σχέσεις εξουσίας αλλάζουν σε συνδυασμό με άλλες βασικές κοινωνικές αλλαγές. Είναι εκείνες οι κοινωνικές κατευθύνεις που κανονικοποιούν τη σεξουαλική επίθεση και εδραιώνουν την κυριαρχία του ισχυρού απέναντι στον αδύναμο.

Όταν δολοφονούνται γυναίκες, οι συνθήκες, οι σχέσεις και οι αιτιολογίες τείνουν να είναι διαφορετικές από όταν δολοφονούνται άνδρες. Όταν οι γυναίκες πέφτουν θύματα ανθρωποκτονίας, είναι πιο πιθανό να δολοφονηθούν από στενό τους σύντροφο απ' ό,τι οι άνδρες, και η δολοφονία συχνά ακολουθεί ιστορικό ενδοοικογενειακής βίας. Σε αντίθεση με τους άνδρες, οι γυναίκες κινδυνεύουν περισσότερο από τη βία των ετεροφυλόφιλων ανδρών συντρόφων τους. Σύμφωνα με πληθώρα ερευνών, πάνω από το 80% των γυναικών βιώνουν κάποια μορφή σεξουαλικής παρενόχλησης ή βίας στη ζωή τους. Αυτές οι εμπειρικές παρατηρήσεις και το γεγονός ότι η βία έχει τόσο αξιοσημείωτα σταθερά έμφυλα πρότυπα και χαρακτηριστικά δείχνουν με σαφήνεια ότι η βία κατά των γυναικών είναι αποτέλεσμα μιας έμφυλης ρύθμισης – ότι δηλαδή στοχοποιούνται ακριβώς λόγω του φύλου τους.

Η βία κατά των γυναικών είναι αποτέλεσμα πατριαρχικών

κοινωνικών θέσεων και ιδεολογιών που συντηρούνται και ενισχύονται από άλλα συστήματα κυριαρχίας. Υπάρχουν πατριαρχικά συστήματα σε μακρο-επίπεδο (νόμοι, γραφειοκρατία, αγορά, θρησκεία) που φωτίζουν την αντίδραση/απάντηση του κράτους στη βία κατά των γυναικών, καθώς και την ακύρωση των εμπειριών τους από το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης. Υπάρχουν πατριαρχικές σχέσεις σε μικρο-επίπεδο (αλληλεπιδράσεις, οικογένεια, πρότυπα συμπεριφοράς) όπου η "αξία" μιας γυναίκας καθορίζεται από την αναπαραγωγική της κατάσταση, την ηλικία, την κοινωνική της θέση. Τα μικρο- και μακροπατριαρχικά συστήματα υπάρχουν συμβιωτικά και θα πρέπει να κατανοηθούν ως "εδάφη εξουσίας". Σε αυτά τα εδάφη, τόσο οι άνδρες όσο και ορισμένες φορές γυναίκες ασκούν διαφορετικούς τύπους και "μεγέθη" εξουσίας. Οι διαπροσωπικές δυναμικές φωλιάζουν μέσα στη μακρο-επίπεδη τάξη των φύλων. Αν και η ιεραρχία των φύλων είναι το κεντρικό οργανωτικό χαρακτηριστικό των πατριαρχικών συστημάτων, η ηλικία, η φυλή, η τάξη, η σεξουαλικότητα, η θρησκεία, και η εθνικότητα διαμεσολαβούν στις καταστάσεις των φύλων, αποδίδοντας στους άνδρες και στις γυναίκες διαφορετική βαρύτητα κοινωνικής αξίας, προνόμια και εξουσία.

Μέσα στο πλαίσιο αυτό εύλογα αναρωτιόμαστε: Έχει αλλάξει η θυματοποίηση των γυναικών σε κοινωνίες όπου η πατριαρχία έχει πάρει διαφορετικές μορφές με την πάροδο του χρόνου; Ποιες είναι οι ιστορικές διαδικασίες με τις οποίες η ανδρική κυριαρχία εκφράζεται σε πολιτιστικές μορφές; Πώς θεσμοθετείται η ανδρική κυριαρχία και πώς αυτή συνδέεται με τη θυματοποίηση και την προστασία των γυναικών; Τι κάνουμε απέναντι σε αυτές τις συνθήκες ζωής κι εδραίωσης των πατριαρχικών συστημάτων;

Απαντάμε συλλογικά, χτίζουμε τις δικές μας αντιστάσεις, δημιουργούμε τα δικά μας εδάφη: εδάφη μη-εξουσίας, εδάφη ελευθερίας, σεβασμού και εδάφη στα οποία οικοδομούμε τις δικές μας κοινότητες (αλληλο)στήριξης. Μαχόμαστε καθημερινά ενάντια σε κάθε εξουσιαστική συμπεριφορά που πηγάζει από την κυριαρχία της πατριαρχίας πάνω σε εμάς και στα σώματά μας. Ενισχύουμε τις δομές που δίνουν φωνή αλλά πολύ παραπάνω

γινόμαστε εμείς οι ίδιες η φωνή των θυμάτων, απενοχοποιώντας τα από την αίσθηση ντροπής που επιφέρει η αμφισβήτηση ενός βιώματος τόσο σε μακρο- όσο και σε μικρο-επίπεδο μέσα στο κοινωνικό γίγνεσθαι.

Το PRIDE και οι “αμφισβητήσεις” του

Για μια ακόμη χρονιά περήφανα και μαζικά έγινε η καθιερωμένη πλέον παρέλαση του lgpdq+ κινήματος με την εκρηκτική αποσυμπίεση της επιθυμίας για ζωή να εκφράζεται στο κέντρο της Αθήνας με το μοναδικό τρόπο που μόνο αυτό το κίνημα ξέρει τόσο καλά και αυτό γιατί έχει πραγματική σχέση με τα χρώματα, με όλα τα χρώματα.

Από το πρώτο **“Φεστιβάλ Περηφάνιας Αθήνας – Athens Pride”** το 2005, συμμετείχαμε ουσιαστικά μιας και ένας τόπος διαβουλεύσεων και συνελεύσεων ήταν το Νοσότρος στα Εξάρχεια. Στη Κλαυθμώνος πάντα είχε η ΑΚ περίπτερο αλλά και στην Πορεία είχαμε ένα ξεχωριστό μπλοκ με τη μεγάλη μαύροροζ σημαία αλλά και περιφρούρηση διότι υπήρχαν απειλές από φασίστες και ομοφοβικούς και οι προστριβές στις πρώτες πορείες ήταν γεγονός. Φυσικά δεν συμμετείχαμε μόνο στο pride αλλά ήμασταν και μέσα και σύμμαχοι με αυτό το κίνημα γιατί το θεωρούσαμε και εξακολουθούμε να το θεωρούμε πυρήνα κάθε τι ριζοσπαστικού.

Μόνο γιαυτό; Όχι μόνο γιαυτό αλλά για κάτι σπουδαιότερο που μια φιλανθρωπική αλληλεγγύη ή ένας λειψός αντιφασισμός

αδυνατούν να το γνωρίζουν και δεν το έχουν αγγίξει καν ακόμη μέχρι σήμερα.

Λοιπόν, στο ερώτημα αν οιLGBTQ+ ζωές είναι άξιες να βιωθούν απαντήσαμε ναι και αυτό το Ναι έγινε αγώνας προκειμένου αυτές οι ζωές να μην είναι γυμνές και ιερές, υποψήφιες με τα ροζ τρίγωνα έξω από τις πύλες του Arbeit macht frei.

Το LGBTQ+ κίνημα δεν είναι κίνημα ιδεολογικό αλλά κίνημα ζωής και ύπαρξης, ίδιας μάλιστα σημασίας με την ύπαρξη της ίδιας της κοινωνίας, “δύο” υπάρξεις που κινδυνεύουν εν δυνάμει από την κρατική ρατσιστική θανατοπολιτική.

Για να γίνει δυνατότητα η ύπαρξη σε μια πολιτική κοινωνία απαραίτητη προϋπόθεση είναι να καταργηθούν οι όποιοι “νόμοι της Νυρεμβέργης”, νόμοι διαχωρισμού και εξαίρεσης και να αποκτηθούν ίσα δικαιώματα. Δικαιωματισμός; όχι διότι αφορά την ίδια την ύπαρξη και όχι τον συνδικαλισμό της ζωής.

Τώρα για τις φωνές που υπάρχουν ότι “το pride βρήκε άλλους συμμάχους” .ή αμφισβητήσεις “το pride ενσωματώθηκε στον καπιταλισμό” “το κράτος και οι εταιρίες το πουλάνε σαν εμπόρευμα”, “χορηγοί μεγαλοαπατεώνες” πράγματι το pride φαίνεται να μη μας χρειάζεται πλέον.

Σωστά είναι όλα με μια διευκρίνηση. Η ενσωμάτωση για ένα πρόσφυγα του ΄30 ή για έναν μετανάστη -πρόσφυγα του Αιγαίου είναι όρος ύπαρξης σε μια εθνοκρατική κοινωνία. Τέτοιας έκτασης είναι αυτό το ζήτημα. Αυτό ας το έχουμε υπόψιν μας διότι δεν νομίζουμε να υπάρχουν άνθρωποι ανάμεσά μας να προτιμούν μόνιμους ρόλους αλληλεγγύης με μια ευκταία προσφυγοποίηση ή εξαίρεση.

Στην προκειμένη περίπτωση έγιναν αγώνες δεκαετιών και το κίνημα αυτό πράγματι κατέκτησε να συσπειρώσει το υποκείμενο της αναφοράς του και είναι πλέον το ίδιο το υποκείμενο που καθορίζει τα χαρακτηριστικά του στο συγκεκριμένο κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο που υπάρχει και έχει την ευθύνη των πράξεων του.

Όσο αφορά τώρα τα πολιτικά χαρακτηριστικά καθώς και τους τρόπους δράσης είναι θέμα κοινωνικής, πολιτικής, και οργανωτικής πλειοψηφίας εντός του υποκειμένου αλλά και στη κοινωνία γενικότερα. Αν δηλαδή θα επιλέξει την αυτονομία ή την ετερονομία.

Αναφερόμενοι σε αυτό αλλά και σε άλλα κινήματα ζωής και ύπαρξης όπως και το μεταναστευτικό δεν χρειάζεται να είμαστε ψιλικατζήδες διότι δεν στεκόμαστε αλληλέγγυοι για να στρατολογήσουμε να ιδεολογικοποιήσουμε να τα κάνουμε κομμουνιστικά ή αναρχικά αλλά για να “αποφυλακίσουμε” και να “αποφυλακιστούμε” μαζί με την κοινωνία από τα ορατά και αόρατα δεσμά.

Είμαστε ακόμη στη ροή των εξελίξεων και ας δράσουμε σαν ουσιαστικοί αντιεξουσιαστές και κυρίως σαν πραγματικοί αντιφασίστες.

Όπως και νάχουν τα πράγματα είτε από κοντά είτε από μακριά εμείς θα απολαμβάνουμε κάθε χρόνο το χαμογελαστό πλήθος του pride γιατί θα μας θυμίζει τη χαρά του **επιζήσαντα** και την απελευθέρωση του **σώματος**

Ανταπόκριση από το 2ημερο φεστιβάλ του ΕΚΧ Respiro di Libertà στο ΑΠΘ (Photos)

Το διήμερο φεστιβαλ του Ελεύθερου Κοινωνικού Χώρου Respiro di Libertà που έλαβε χώρο στο Α.Π.Θ., από το φουαγιέ της Νομικής μέχρι και τα γρασίδια Φιλοσοφικής/Θεολογικής, έφτασε στο τέλος του. Για όλες και όλους εμάς ήταν αρκετά σημαντική η επιλογή του τόπου διεξαγωγής του φεστιβάλ, καθώς έχοντας ζήσει τα γεγονότα που διαδραματίζονται τον τελευταίο μήνα μέσα στους χωρους του πανεπιστήμιου γίνεται ξεκάθαρο πως η εξουσία θέλει να αποκλείσει οποιαδήποτε πολιτική και κοινωνική δραστηριότητα μέσα στους πανεπιστημιακούς χώρους. Μπροστά σε αυτή την συνθήκη που επικρατεί και θέλει να επιβάλλει το κράτος, το σίγουρο είναι ένα: Το πανεπιστήμιο οφείλει να έχει δημόσιο και κοινωνικό χαρακτήρα•να είναι,δηλαδή, ανοιχτά προσβάσιμο για όλες και όλους.
Επιλέχθηκε, έτσι, το Α.Π.Θ. ως χώρος διεξαγωγής του διημέρου, αντιλαμβανόμενες/οι την ανάγκη να γίνει ξεκάθαρο ότι μέσα στα πανεπιστήμια δεν χωράνε μπάτσοι, εργολάβοι και μαφίες. Την ανάγκη να επανοικειοποιηθούμε το πανεπιστήμιο ως εναν χώρο ανοιχτό, που φιλοξενεί εκδηλώσεις, αγώνες, πολιτικές ζυμώσεις, συζητήσεις, να είναι δηλαδή γεμάτος ζωή. Κόντρα σ’ αυτά που επιτάσσει η εξουσία, που θέλει τους χώρους αυτούς ανοιχτούς μόνο για την αστυνομία, τις μαφίες και τα συμφέροντα των εταιρειών.
Το διήμερο πραγματοποιήθηκε με μεγάλη προσέλευση του κόσμου παρά τον άσχημο καιρό της πρώτης ημέρας και τις αναβολές λόγω κακοκαιρίας. Την πρώτη ημέρα συζητήθηκε το ζήτημα των έμφυλων διακρίσεων και της ορατότητας της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας, ενώ την δεύτερη με μία ευρεία και μεγάλη συμμετοχή από άτομα, πρωτοβουλίες και συλλογικότητες της πόλης πραγματοποιήθηκε η εκδήλωση που αφορούσε διάφορες εκφάνσεις της κρατικής καταστολής και του ελληνικού κράτους ασφάλειας. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκαν σεμινάρια ομάδων του ΕΚΧ Respiro, συλλογική

κουζίνα, παζάρι μεταχειρισμένων ρούχων, παζάρι DIY καλλιτεχνών, έκθεση φωτογραφίας για την αστυνομική βία, lives ενώ δεν έλειπαν και πάγκοι με υλικό και merch διαφόρων ομάδων του χώρου αλλά και άλλων συλλογικοτήτων/πρωτοβουλιών.
Έγινε σαφές ότι παρά την έντονη αστυνομοκρατία μες στο campus, τα άτομα που πλαισίωσαν το φεστιβάλ θέλησαν να δώσουν ένα ηχηρό μήνυμα: Ότι το μόνο που δεν περισσεύει μέσα στα πανεπιστήμια είναι η πολιτική και πολιτιστική δραστηριότητα. Μέσα σε ένα ασφυκτικό κλίμα εντονης τρομοκρατίας και καταστολής, στον καιρό όπου το κράτος, ο καπιταλισμός και η πατριαρχία συντηρούν και προωθούν την βία, την εκμετάλλευση και τον αποκλεισμό, εμείς επιλέγουμε την συλλογικοποίηση, την αλληλεγγύη και τη δημιουργία.
Ευχαριστούμε όλα τα άτομα που συμμετείχαν και στήριξαν την προσπάθεια αυτή.
Φωτογραφίες και από την ανταπόκριση του infolibre – Συνεργατική για την ανεξάρτητη ενημέρωση και επικοινωνία

- **ΕΞΩ ΟΙ ΜΠΑΤΣΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΧΟΛΕΣ**
- **ΑΠΘ ΕΛΕΥΘΕΡΟ, ΔΗΜΟΣΙΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ**

Ελεύθερος Κοινωνικός Χώρος Respiro di Libertà (Ολυμπιάδος με Ιουλιανού, πίσω από την εκκλησία της Λαοδηγήτριας)

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ

ΘΑΝΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΔΕΝ ΚΑΙΓΟΜΑΣΤΕ ΑΝΑΣΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Film – Documentary “AMAYA”- Κάποιες ιστορίες δεν ειπώθηκαν ποτέ (Video)

Περίληψη: Αντί παρουσίασης της «AMAYA», του δεύτερου κατά σειρά βιβλίου του αυτοοργανωμένου εγχειρήματος «Σκέψεις Αδέσποτες», επιλέξαμε ένα μυθιστόρημα να γίνει η αφορμή να ειπωθούν οι πραγματικές ιστορίες τριών ξεχωριστών ανθρώπων. Η προσφυγιά, η μετανάστευση, ο ρατσισμός, σ’ ένα σύστημα που δυσχεραίνει όλο και περισσότερο τη ζωή των κυνηγημένων αυτού του κόσμου.

Ανεξάρτητη, αντιεμπορική και αυτοοργανωμένη παραγωγή (2021) Διάρκεια: 42΄ λεπτά Επιμέλεια Παραγωγής: Λευτέρης Ιωάννου (lefteris.io) Συμμετέχουν: Negar Sabuhi, Παραδείσα Καρίμη, Patrice Bertin, Αγάθη Χαραλάμπους, Αντιγόνη Θρασυβούλου, Πάμπος Σοφοκλέους.

Σελίδα εγχειρήματος: https://www.facebook.com/adespotes

Το βιβλίο διατίθεται με ελεύθερη συνεισφορά στη Λεμεσό στο Καφενείο Le Chat, Σουβενίρ, Sarajevo και χέρι με χέρι στην Κύπρο ή ταχυδρομικώς οπουδήποτε στον κόσμο. Επίσης, διατίθεται στις Ακυβέρνητες Πολιτείες στη Θεσσαλονίκη (AMAYA – shorturl.at/nrBJ1 // Σκέψεις Αδέσποτες shorturl.at/eqrMZ).

Μουσική: Sigel – Munknörr (https://youtu.be/8qycliAwUOE) Παράξενος – Έχεις νιώσει ποτέ σου μετανάστης

8ο Αντιεξουσιαστικό Φεστιβάλ (Ιωάννινα)

Εδώ και αρκετά χρόνια το Αντιεξουσιαστικό Φεστιβάλ αποτελεί θεσμό για την πόλη και την κοινωνία των Ιωαννίνων. Για 8η σερί χρονιά θα διοργανωθεί φέτος από τις 23 έως και τις 26 Ιουνίου, στο θεατράκι Σκάλας και στον Ελεύθερο Κοινωνικό Χώρο Αλιμούρα, με πλήθος πολιτικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Ποιες είναι όμως οι πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες μέσα στις οποίες θα διεξαχθεί το φετινό φεστιβάλ; Μετά από δύο χρόνια πανδημίας και εγκλεισμού, διακοπτόμενου μόνο από την υψηλή τουριστική σεζόν, επανερχόμαστε (σιγά σιγά σε μία, ας το πούμε, κανονικότητα. Με χιλιάδες νεκρούς στις πλάτες μας, ένα σύστημα δημόσιας υγείας τσαλαπατημένο από τις συνεχείς πολιτικές υποβάθμισης κάθε τι με δημόσιο χαρακτήρα, με την καταστολή να έχει φτάσει σε επικίνδυνα ύψη, τον μέσο άνθρωπο να αγκομαχά από τα άπειρα οικονομικά – και όχι μόνο – προβλήματα. Τα προβλήματα αυτά εντείνονται από την λεγόμενη ενεργειακή κρίση και την ακρίβεια που μαστίζει το

μέσο νοικοκυριό, βομβαρδίζοντάς το καθημερινά με χρέη, απλήρωτους λογαριασμούς και υποχρεώσεις που είναι αδύνατον να έρθουν σε πέρας. Και πώς να βγάλουμε από τη λίστα τα προβλήματα ψυχικής υγείας που αντιμετωπίζει ο κόσμος, καθώς και την έμφυλη καταπίεση, η οποία εκδηλώνεται με κακοποιήσεις, βιασμούς και γυναικοκτονίες που καταγράφονται σχεδόν καθημερινά;

Η κανονικότητα που επιφυλάσσει όμως μία νεοφιλελεύθερη κυβέρνηση αρπαχτικών, βουτηγμένη μέσα στα σκάνδαλα και στις μίζες δεν θα μπορούσε να είναι διαφορετική και λιγότερο ζοφερή. Με ισχυρές δόσεις γραφειοκρατικού ελέγχου, με κατασταλτικές μεθόδους μεγάλης βιαιότητας, με ενέσεις εθνικισμού και ξενοφοβία και με ένα οικονομικό πρόγραμμα που μεταθέτει τις ευθύνες για κάθε οικονομική και κοινωνική δυστυχία στο άτομο, με όλα αυτά κυβερνάει η Νέα Δημοκρατία και η φατρία του μητσοτακέικου. Κι αν έρχονται εκλογές και κρύβονται κάτω από το χαλί όλες οι καταστροφές που προκαλεί σε μας και στο περιβάλλον μέσα στο οποίο ζούμε, με μικρά και άχρηστα δωράκια περιοδικής καλοκαιρινής ελευθερίας χωρίς κορωνοϊό και με ασήμαντες επιχορηγήσεις για την αντιμετώπιση της κατά πολύ μεγαλύτερης ακρίβειας, όλα αυτά είναι χρέος μας να τα θυμίζουμε και να τα αναλύουμε. Μέσα σε ένα περιβάλλον, έτσι κι αλλιώς, μεγάλης οικολογικής καταστροφής που προκαλείται εν πολλοίς από το οικονομικό σύστημα και τη λογική της αέναης προόδου και ανάπτυξης, με τη ρύπανση, τα καμένα δάση και την υποβάθμιση του φυσικού πλούτου να αποτελούν σε πολλές περιπτώσεις την άμεση καθημερινότητά μας. Και φυσικά, με έναν πόλεμο σε εξέλιξη, με μια άγρια εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία που απειλεί, με τη συμμετοχή διάφορων κρατικών μηχανισμών, να βάλει τις κοινωνίες του πλανήτη σε ένα διαρκή –γιατί όχι και παγκόσμιο- πόλεμο.

Την πρώτη μέρα του φεστιβάλ, λοιπόν, την Πέμπτη 23 Ιουνίου θα συζητήσουμε στον ΕΚΧ Αλιμούρα για τη συστηματική προσπάθεια που γίνεται από το κράτος να φιμωθεί κάθε φωνή αντίστασης στο δημόσιο χώρο. Οι μπάτσοι οργίασαν απέναντι στους πολίτες αυτής

της χώρας καθόλη τη διάρκεια της πανδημίας και οργιάζουν ακόμα περισσότερο τώρα απέναντι στους φοιτητές και ειδικά στο ΑΠΘ, ώστε να εμπεδωθεί μια για πάντα ότι κουμάντο παντού κάνει το κράτος και τα πανεπιστήμια δεν μπορούν παρά να είναι χώροι οικονομικής προσόδου, χώροι της αγοράς. Απέναντι σε αυτήν την συνθήκη παλεύουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες καθημερινά, όπως και εργαζόμενοι-ες στο χώρο της Παιδείας, για ένα πανεπιστήμιο δηλαδή ελεύθερο, δημόσιο και κοινωνικό.

Στις 24 Ιουνίου θα μιλήσουμε στο θεατράκι για τον πόλεμο και την ενεργειακή κρίση, καθώς και για τις εξελίξεις στο ζήτημα των εξορύξεων υδρογονανθράκων που επανέρχονται στο προσκήνιο και στην περιοχή μας, την Ήπειρο, μετά τις κυρώσεις που έχει επιβάλει η Ε.Ε στη Ρωσία. Το κράτος της Ρωσίας διεξάγει έναν άνισο πόλεμο απέναντι στην Ουκρανία επιδιώκοντας να εξασφαλίσει τα γεωπολιτικά και οικονομικά του συμφέροντα. Την ίδια στιγμή τα δυτικά κράτη προσπαθούν να εκμεταλλευτούν την πολεμική σύρραξη για να αποδυναμώσουν τη θέση της Ρωσίας και να ενισχύσουν τη δική τους, σε έναν πόλεμο που γίνεται πάλι στις πλάτες ενός λαού, που παίρνει με τη σειρά του το δρόμο της προσφυγιάς όπως έχει συμβεί τόσες και τόσες φορές τα τελευταία χρόνια μα αρκετούς λαούς (Συρία, Αφγανιστάν, Λιβύη κλπ). Σε μία τέτοια συνθήκη προσπαθούν όλα τα κράτη να εξασφαλίσουν τα συμφέροντά τους με εξοπλισμούς, συστήματα ελέγχου και στρατιωτικοποίηση της καθημερινότητας, με αποτέλεσμα και το ελληνικό κράτος να προσπαθεί από την εμπλοκή του στον πόλεμο να ενισχύσει τη θέση του μέσα στο δυτικό μπλοκ δυνάμεων υποσκελίζοντας την Τουρκία. Άλλο ένα «θερμό» καλοκαίρι μας περιμένει, γεμάτο εθνικιστικές κορώνες εκατέρωθεν, μπας και ξεχάσουμε για λίγο ποια είναι τα προβλήματά μας και ποιος ο πραγματικός εχθρός.

Και τέλος, το πολιτικό πρόγραμμα του φεστιβάλ λήγει το Σάββατο 25 Ιουνίου με μία εκδήλωση αφιερωμένη στο έμφυλο ζήτημα και τις πολλαπλές μορφές κακοποιήσεων που παράγει η πατριαρχία. Το δυναμικό μπάσιμο των καταπιεσμένων γυναικών και ατόμων με διαφορετικό σεξουαλικό και έμφυλο προσανατολισμό και

ταυτότητα, προσκρούει πάνω σε ένα δικαστικό και εκτελεστικό σύστημα που χρόνια τώρα συγκάλυπτε, δικαιολογούσε ή αθώωνε βιαστές, παιδόφιλους με λεφτά, κακοποιητές και γενικά διάφορα καθάρματα με περιβολή ή και χωρίς, αρκεί να αποτελούσαν τον «υγιή» πυρήνα της πατριαρχίας, δηλαδή άντρες παντελονάτοι που δε σηκώνουν μύγα στο σπαθί τους και θέλουν τη γυναίκα να τους ικανοποιεί και να τους υπηρετεί. Το έμφυλο, λοιπόν, αφορά μία ριζική σύγκρουση ανάμεσα σε μία θεμελιώδη και προαιώνια εξουσία, όπως είναι η πατριαρχία και έναν νέο κόσμο που ζητά ελευθερία, αυτονομία, ισότητα και να σπάσει επιτέλους ο φόβος και η υποταγή.
Όλα τα παραπάνω αποτελούν τη συνεισφορά του αντιεξουσιαστικού φεστιβάλ πάνω σε ζητήματα κομβικά και ζωτικά για την κοινωνία. Γιατί αν δεν αρθρώσουμε λόγο και αν δεν προετοιμάσουμε τις αντιστάσεις μας σε αυτά που έρχονται και σε όσα ήδη με δυσκολία αντιμετωπίζουμε, τότε τι ακριβώς περιμένουμε να αλλάξει; Παράλληλα, στο φεστιβάλ θα πραγματοποιηθούν dj set στην Αλιμούρα, πάρτυ στο θεατράκι, hip hop συναυλία και το πρώτο drag show στα Γιάννινα σε δημόσιο χώρο, καθώς και παραδοσιακό γλέντι, κατά χρονολογική σειρά, που όλα αυτά αποτελούν μία αντιεμπορευματική και ενάντια στο κυρίαρχο πολιτιστική πρόταση, που συνοδεύει τον πολιτικό λόγο που θα παραχθεί από το φεστιβάλ.

Για να θεμελιώσουμε έναν κόσμο αντίστασης απέναντι στην εξαθλίωση που μας επιφυλάσσει η εξουσία. Για να δημιουργήσουμε εικόνες και στιγμές από τον κόσμο που θέλουμε. Για να διασπείρουμε τον σύγχρονο αντιεξουσιαστικό λόγο, ένα λόγο ελευθερίας, κοινωνικής αυτονομίας και άμεσης δημοκρατίας. Καλούμε, λοιπόν, τη γιαννιώτικη κοινωνία να παρευρεθεί και να στηρίξει το 8ο Αντιεξουσιαστικό Φεστιβάλ που θα πραγματοποιηθεί από τις 23 – 26 Ιουνίου 2022 στην Αλιμούρα και στο θεατράκι Σκάλας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ :

ΠΕΜΠΤΗ 23.06 | 19:00 | εκχ. Αλιμούρα
Η εδραίωση της καταστολής και η εμπέδωση του φόβου στο δημόσιο

χώρο
– CopWatch.gr
– Αυτόνομη Συνέλευση Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
– Δρ. Εύη Χαντζή (Μεταδιδακτορική ερευνήτρια ΑΠΘ)
+DJ SET
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 24.06 | 19:00 | Θεατράκι Σκάλας
Οι πολεμικές μηχανές ζεσταίνονται: Από την εισβολή στην Ουκρανία μέχρι την στρατιωτικοποίηση και υποβάθμιση της ζωής μας
– Χαραλαμπόπουλος Νίκος
– Ανοιχτή Συνέλευση στα Γιάννενα ενάντια στην ενεργειακή λεηλασία
+AFTER PARTY
ΣΑΒΒΑΤΟ 25.06 | 19:00 | Θεατράκι Σκάλας
Η κοινωνία ενώπιον της πατριαρχικής βαρβαρότητας: Δημιουργώντας εστίες αντίστασης και αλληλοβοήθειας
– Χάρης Τζωρτζάκης (ηθοποιός)
– Αθηνά Πεγκλίδου (επίκουρη καθηγήτρια ΑΠΘ, μέλος του femicide.gr)
+ Sqz & hak performing dj set
HIP HOP LIVE:
-Real Recognize Real
-Βρονες x Erga Omnes
-Μαύρος 181
-Σημάδι
-Dolly Vara
-GUEST STAR: Chraja
ΚΥΡΙΑΚΗ 26.06 | 18:00 | εκχ. Αλιμούρα
Παραδοσιακό γλέντι με τους Ασυμμάζευτους
https://www.facebook.com/events/651664239373933/?ref=newsfeed
Χειρονομία – Αντιεξουσιαστική Κίνηση
(Ανοιχτή Συνέλευση κάθε Πέμπτη στις 7μμ στον ΕΚΧ Αλιμούρα)

Παναγιώτης Τσιαμούρας : Η ιστορία της αμφίσημης (και εργαλειακής) σχέσης ανθρώπου και σκύλου

«Το πραγματικό εμπόδιο στην απελευθέρωση των ζώων είναι ο ευημεριστικός προσανατολισμός και η γλώσσα της "ανθρώπινης φροντίδας", της "υπεύθυνης μεταχείρισης", της "ευγένειας" και του "σεβασμού". Αυτήν τη γλώσσα μιλάει κάθε θεσμός εκμετάλλευσης των ζώων και τα "υπό φροντίδα" ζώα βασανίζονται συστηματικά με φρικτούς τρόπους. Η ευημερία των ζώων είναι δόλια: από τη μια καθησυχάζει τους ανθρώπους με τη σκέψη πως τα υπό αιχμαλωσία ζώα είναι υγιή και ικανοποιημένα, και από την άλλη προωθεί την ανθρώπινη υπεροχή προσπαθώντας να κρύψει το θεμελιώδες λάθος της εκμετάλλευσης των ζώων, με την ψευδαισθητική γλώσσα της "καλοσύνης", του "σεβασμού" και της "ανθρώπινης μεταχείρισης"», Στίβεν Μπεστ.

Ι. Γνωρίζουμε γιατί οι άνθρωποι αγαπούν τους σκύλους: εκείνοι που εξακολουθούμε να αποκαλούμε «ζώα», δηλαδή οι σκύλοι, ενσαρκώνουν ό,τι το ανθρώπινο άτομο θα όφειλε να είναι: αλτρουιστής, γενναιόδωρος, σε θέση να αγαπά ανιδιοτελώς, δίχως να περιμένει αντάλλαγμα. Δυσκολότερο είναι να αντιληφθούμε γιατί οι σκύλοι αγαπούν τους ανθρώπους, καθώς είναι ελάχιστα όσα εισπράττουν από αυτούς, ενώ αποδεδειγμένα συχνά ο άνθρωπος –για καθαρά ιδιοτελείς λόγους– προδίδει ό,τι Λουκρήτιος στο *Περί φύσεως* είχε αποκαλέσει «συμβόλαιο με τα οικόσιτα ζώα».

Σε κάθε περίπτωση ο μόνος τρόπος για να κατανοήσουμε αυτόν τον άρρηκτο δεσμό είναι να ξεκινήσουμε από την προϊστορία, όταν

πριν μερικές δεκάδες χιλιάδες χρόνια οι σκύλοι δεν υπήρχαν ακόμη, υπήρχαν μόνο λύκοι, έως ότου μια ομάδα από αυτούς αποφάσισε να αλλάξει τον τρόπο ζωής της και ταυτόχρονα και τη ζωή των ανθρώπων. Δεδομένου ότι οι σκύλοι κατοικούν μαζί μας, στις εστίες μας, τόσες πολλές χιλιετίες, μπορούμε να τους αντιληφθούμε μονάχα και πάντα σε σχέση με εμάς, τα ανθρώπινα ζώα, και σπανίως ως αυτόνομες και ανεξάρτητες υπάρξεις, ικανούς να μάθουν, να εξελιχθούν και να επιβιώσουν δίχως τη βοήθειά μας. θεωρούμε ότι μπορούμε να έχουμε μαζί τους τέλεια συνεργασία, άψογη σχέση και αλληλοκατανόηση, να περάσουμε μαζί τους στιγμές ξεκούρασης, αλλά και εργασίας, λησμονώντας ή μη θέλοντας να λάβουμε υπόψη πως εμείς, οι άνθρωποι, είμαστε εκείνοι που έχουμε επιλέξει τα χαρακτηριστικά των διάφορων φυλών. Δηλαδή ο σκύλος είναι ένα δημιούργημα του ανθρώπου; Υπό μία έννοια, ναι, αλλά δεν ήταν πάντοτε έτσι. Οι γενετικές μελέτες που αφορούν την εξημέρωση είναι πολύπλοκες εξαιτίας της επιλεγμένης αναπαραγωγής που πραγματοποιούν οι εκτροφείς εδώ και μερικούς αιώνες. Δεν είναι σχετικά εύκολο να προσδιοριστεί πού και πότε με ακρίβεια έλαβαν χώρα οι πρώτες απόπειρες εξημέρωσης, καθώς αυτά εξακολουθούν να αποτελούν αντικείμενα συζήτησης και υποθέσεων. Μπορούμε να πούμε ότι οι σκύλοι διαφοροποιήθηκαν από τους λύκους πριν 10 έως 50 χιλιάδες χρόνια, αλλά διαφωνία υπάρχει και σχετικά με τον τόπο: εξημερώθηκαν μία φορά (στην κεντρική Ασία και μετανάστευσαν δυτικά) ή δύο φορές (στην κεντρική Ασία και ξεχωριστά στην Ευρώπη); (σ. 24).

Ίσως η εξημέρωση να ξεκίνησε όταν οι πρώτες αγέλες κυνίδων πλησίασαν σε ανθρώπινους καταυλισμούς, για να φάνε από τα σκουπίδια. Η ανάγκη για τροφή επέτρεψε αρχικά την αμοιβαία αναγνώριση, η οποία συνεχίστηκε αργότερα με τη συνεργασία στο κυνήγι. Σύμφωνα με μια εξελικτική ερμηνεία εξημέρωσης, «οι σκύλοι μας, κατά πάσα πιθανότητα, προέρχονται από μια ομάδα λύκων που το γενετικό τους υλικό τούς έκανε αφενός αρκετά άφοβους, ώστε να πλησιάζουν τους ανθρώπινους καταυλισμούς για να φάνε από τα σκουπίδια, και αφετέρου αρκετά ήρεμους, ώστε να μην επιτίθενται σε ανθρώπους που πέταγαν τα σκουπίδια με τα

οποία τρέφονταν. Οι λύκοι που είχαν και τα δύο αυτά χαρακτηριστικά είχαν περισσότερες πιθανότητες να επιζήσουν κοντά στους προγόνους μας. Έτρωγαν περισσότερο, αφού δεν φοβούνταν να πλησιάσουν τους ανθρώπους, και ζούσαν περισσότερο, αφού δεν ήταν επιθετικοί και έτσι δεν τους σκότωναν οι πρωτόγονοι άνθρωποι. Άρα αναπαράγονταν και περισσότερο. Από γενιά σε γενιά αυτά τα χαρακτηριστικά κυριαρχούσαν όλο και περισσότερο ανάμεσα σε εκείνους τους λύκους που ζούσαν δίπλα στους προγόνους μας, καθώς οι τελευταίοι άρχισαν να επιλέγουν εκείνα τα λυκάκια που επιδείκνυαν τα επιθυμητά χαρακτηριστικά σε μεγαλύτερο βαθμό και έτσι, σιγά σιγά, φτάσαμε από το λύκο στο σκύλο» (σσ. 24-25). Με δυο λόγια οι δύο «ράτσες» συνειδητοποίησαν τα αμοιβαία οφέλη αυτής της συμβίωσης: οι άνθρωποι μπορούσαν να τους χρησιμοποιούν σαν φύλακες και σαν οδηγούς ή βοηθούς στο κυνήγι. Από την πλευρά τους τα ζώα βρήκαν έναν πιο εύκολο δρόμο για να φτάνουν στην τροφή τους, συν έναν τρόπο για να προστατεύονται από δυνατότερα ζώα, δεδομένης της ικανότητας του ανθρώπου να κατασκευάζει όπλα. Μέρα με την ημέρα άνθρωποι και λύκοι άρχισαν να ζουν πλάι πλάι, αλληλοσυμπληρώνοντας οι μεν τους δε. Ωστόσο γενιά τη γενιά τα ζώα άρχισαν να χάνουν την ανεξαρτησία τους, μεταθέτοντας τον ρόλο τους αρχηγού της αγέλης στα μέλη του άλλου είδους, και οι άνθρωποι έμαθαν ότι ορισμένα ζώα δεν είναι υποχρεωτικά εχθροί ή θηράματα, αλλά μπορεί να είναι σύμμαχοι ή και σύντροφοι στις διάφορες εργασίες. Εν ολίγοις η γέννηση της σχέσης μεταξύ ανθρώπου και σκύλου αποτέλεσε μια κοινωνιολογική και πολιτισμική επανάσταση για την ιστορία της ανθρωπότητας και συνάμα, στο ζωολογικό επίπεδο, στο πέρασμα των χιλιετιών τα φυσικά χαρακτηριστικά των πρώην λύκων μεταβλήθηκαν, σε τέτοιο σημείο που διαφοροποιήθηκε ένα νέο ζωικό είδος, εκείνο των σκύλων.

ΙΙ. Μερικές από τις σημαντικότερες στιγμές αυτής της σχέσης επιχειρεί να αναδείξει ο Ιωσήφ Α. Μποτετζάγιας, καθηγητής περιβαλλοντικής πολιτικής στο Τμήμα Περιβάλλοντος του

Πανεπιστημίου Αιγαίου, στο βιβλίο του *Η ανθρώπινη ιστορία των σκύλων*. Ο συγγραφέας αντλεί δεδομένα από τη μυθολογία, την παλαιότερη και σύγχρονη ιστορία, την αρχαιολογία, την τέχνη, την αρχαιοελληνική γραμματεία και τα γραπτά μνημεία· μελετά ιερά βιβλία και παραβολές, ιστορίες αγίων και άλλες αφηγήσεις, παρουσιάζοντας την ανθρώπινη ιστορία του σκύλου και την εκάστοτε σχέση με το ανθρώπινο ζώο, σχέση η οποία συχνά κατέληγε να είναι χρήσης και εκμετάλλευσης, όπως για παράδειγμα στο κυνήγι και στους πολέμους. Ασφαλώς η σχέση αυτή λάμβανε και άλλες μορφές, όπως εκείνες στο πλαίσιο της θρησκείας και της υγείας: οι σκύλοι χρησιμοποιήθηκαν ως θεραπευτές (στις λατρευτικές τελετές του Ασκληπιού στην αρχαία Ελλάδα ή στις θρησκείες της Μεσοποταμίας) και ως νοσοκόμοι των ανθρώπων (στα πεδία των μαχών μέχρι και τον 20ό αιώνα), αλλά και ως πειραματόζωα για να σώσουν ανθρώπινες ζωές. Άλλοτε πάλι στη διάρκεια των αιώνων οι σκύλοι δούλευαν σαν σκλάβοι, τραβώντας φορτία, σέρνοντας έλκηθρα, κινώντας μηχανές.

Ο Μποτετζάγιας βουτά στην ιστορία σταχυολογώντας ιστορίες με *εκόντες άκοντες* πρωταγωνιστές ή δευτεραγωνιστές σκυλιά. Τις ιστορίες αυτές τις οργανώνει σε θεματικά κεφάλαια-βασικούς άξονες: εξημέρωση· κυνήγι· πόλεμος· θάνατος· υγεία· θρησκεία· νόμος· κατοικίδια.

Παίρνοντας τα πράγματα από την αρχή, διαβάζουμε τις βασικές υποθέσεις που με όρους δαρβινικής εξέλιξης εξηγούν την εξημέρωση ομάδας ή ομάδων λύκων που μετεξελίχθηκαν σε σκύλους οι οποίοι συνέδεσαν τη ζωή τους, ανεπίστρεπτα πια, με εκείνη των ανθρώπων. Αντιλαμβανόμαστε την επί μακρόν χρηστική αξία των σκύλων που συνέδραμαν στην ίδια την επιβίωση πληθυσμών του είδους μας, πρώτα απ’ όλα ως πολύτιμοι βοηθοί στο κυνήγι. Πολύ αργότερα βέβαια, όταν το κυνήγι θα καθιερωθεί ως προνομιακή δραστηριότητα των ευγενών, τα κυνηγόσκυλα θα αποκτήσουν μια παράδοξη θέση, καθώς συχνά θα απολαμβάνουν περισσότερη και καλύτερη τροφή (και γενικότερα μεγαλύτερες ανέσεις) από τους φροντιστές-υπηρέτες τους.

Δεν είναι ασφαλώς δύσκολο να αντιληφθεί κανείς τους λόγους για

τους οποίους η χρήση –ως φύλακες, ιχνηλάτες και πολεμιστές– των σκύλων στον πόλεμο ήταν τόσο εκτεταμένη, δεδομένου ότι πρόκειται για δραστηριότητα η οποία παρουσιάζει πολλά κοινά στοιχεία με το κυνήγι, κάτι που γίνεται φανερό με τον πλέον ξεκάθαρο τρόπο στην ευρύτατη χρησιμοποίησή τους ως πολεμικών μηχανών εναντίον των Μαρούν, των μαύρων σκλάβων που είχαν δραπετεύσει από τις Ηνωμένες Πολιτείες και είχαν δημιουργήσει δικές τους ελεύθερες κοινότητες την περίοδο 1795-1796 (σσ. 90-91). Ωστόσο αυτή η τελευταία ιδιότητα συχνά δεν ήταν καθόλου αποδοτική, καθώς η έλλειψη κατάλληλης εκπαίδευσης έκανε τα ζώα να κατασπαράσσουν αδιακρίτως εχθρούς και φίλους στο πεδίο της μάχης (σ. 95). Η χρήση κυνηγόσκυλων από τον τακτικό στρατό άρχισε να υποχωρεί με την επικράτηση των πυροβόλων όπλων, αλλά δεν επρόκειτο να εγκαταλειφθεί οριστικά, καθώς θα λάμβανε άλλες μορφές: «Το 1884, στο Λέχνιχ, κοντά στο Βερολίνο, ο αυτοκρατορικός γερμανικός στρατός δημιούργησε την πρώτη στρατιωτική σχολή για σκυλιά, όπου τα τετράποδα εκπαιδεύονταν ως σκοποί, ανιχνευτές, νοσοκόμοι και αγγελιαφόροι» (σ. 96). Στους δύο παγκόσμιους πολέμους έγινε σχετικά εκτενής χρήση σκύλων ως μεταφορέων, φυλάκων, ανιχνευτών και αγγελιαφόρων. Είναι ενδεικτικό πως από τα περίπου 30.000 σκυλιά που χρησιμοποίησαν οι Γερμανοί κατά τον Μεγάλο Πόλεμο σχεδόν 7.000 το πλήρωσαν με τη ζωή τους. Η μεγάλη καινοτομία ήταν εκείνη των νοσοκομειακών σκύλων. «Τα συγκεκριμένα σκυλιά ήταν θρυλικά για την ικανότητά τους να διακρίνουν μεταξύ φίλιων και εχθρικών στρατιωτών (όπως εμφατικά προπαγάνδιζαν οι διάφορες σατιρικές καρτ ποστάλ της εποχής), μεταξύ τραυματισμένων και νεκρών στρατιωτών και να παραμένουν δίπλα στους ετοιμοθάνατους, προσφέροντάς τους παρηγοριά. Σύμφωνα με τις επίσημες στατιστικές, στα σκυλιά αυτά οφείλεται η σωτηρία χιλιάδων ζωών, τουλάχιστον 4.000 Γερμανών και πάνω από 2.000 Γάλλων στρατιωτών» (σσ. 99-100). Ο «λοχίας» Στάμπι, ένα αδέσποτο ημίαιμο Μπουλ Τεριέ, ήταν ο πλέον παρασημοφορημένος σκύλος του Α΄ Παγκόσμιου πολέμου, καθώς «υπηρέτησε για περίπου δεκαοκτώ μήνες στη Γαλλία, επέζησε από επιθέσεις με αέριο, χειροβομβίδες και πυροβολισμούς και ανέπτυξε την ικανότητα να εντοπίζει

τραυματισμένους στρατιώτες στη νεκρή ζώνη και να ειδοποιεί τους συμπολεμιστές του για εισερχόμενα βλήματα πυροβολικού» (σ. 115). Στη διάρκεια του Β΄ Παγκόσμιου πολέμου τα σκυλιά κλήθηκαν να εκπληρώσουν ξανά τους πολεμικούς τους ρόλους, αλλά και να ανταποκριθούν στους νέους που τους ανατέθηκαν, τόσο από τη μία πλευρά όσο και από την άλλη, όπως για παράδειγμα στην ανίχνευση μη μεταλλικών ναρκών ή στην πτώση με αλεξίπτωτο… Προτάθηκαν όμως και ιδέες για πολεμική χρήση των σκύλων οι οποίες φλέρταραν τόσο με τη γελοιότητα όσο και με τη βαναυσότητα, όπως εκείνη των Σοβιετικών για χρήση τους ως μαχητών αυτοκτονίας, προκειμένου να ανατινάζουν τα εχθρικά τανκς: «Δυστυχώς για τον Κόκκινο Στρατό, αλλά ευτυχώς για τα σκυλιά, στην πράξη τα πράγματα δεν εξελίχθηκαν όπως αναμενόταν. Το 1941, όταν τα πρώτα τριάντα σκυλιά-καμικάζι έφτασαν στο μέτωπο, φάνηκαν αμέσως οι ελλείψεις στην εκπαίδευσή τους. Καθώς, για να εξοικονομήσουν καύσιμα και πυρομαχικά, οι Σοβιετικοί είχαν εκπαιδεύσει τα σκυλιά να πηγαίνουν κάτω από σταθμευμένα τανκς σε συνθήκες απουσίας πυρών, στο πεδίο της μάχης τα τετράποδα απλώς δεν ήξεραν τι να κάνουν. Άλλα πάγωσαν από το θόρυβο της μάχης, μερικά έτρεχαν δίπλα στο εχθρικό τανκ περιμένοντας να σταματήσει για να μπουν από κάτω του, άλλα επέλεξαν να επιτεθούν στα σοβιετικά και όχι στα γερμανικά τανκς, αφού κατά την εκπαίδευσή τους είχαν εξασκηθεί στη μυρωδιά του καυσίμου των πρώτων, ενώ κάποια άλλα γυρνούσαν πανικόβλητα πίσω στους χειριστές τους ανατινάζοντάς τους» (σσ. 106-107). Σκυλιά αυτοκτονίας χρησιμοποίησαν και οι Ιάπωνες (σσ. 107-108).

Ιδιαίτερη είναι, ωστόσο, η περίπτωση του Μπάρι, ενός μεγαλόσωμου σκύλου ράτσας Αγίου Βερνάρδου. Ο Μπάρι ανήκε στον Κουρτ Φραντς, τον διοικητή του στρατοπέδου θανάτου της Τρεμπλίνκα ο οποίος τον είχε εκπαιδεύσει να δαγκώνει τους Εβραίους όπως προχωρούσαν γυμνοί, προς τους θαλάμους αερίων, ώστε να μπουν μέσα μια ώρα αρχύτερα. Όμως οι μαρτυρίες των κρατούμενων που επέζησαν συμφωνούν: το σκυλί δεν είχε πειράξει ποτέ κανέναν, όταν δεν ήταν μπροστά το αφεντικό του· αντίθετα, ήταν φιλικό και παιχνιδιάρικο. Υπήρξε μάλιστα μια περίπτωση

που ο σκύλος παράκουσε και για την απείθειά του αυτή ο Φραντς τον χτύπησε αλύπητα με το μαστίγιο: όχι μόνον δεν είχε επιτεθεί σε ένα μωρό που κειτόταν στο έδαφος στην αγκαλιά της μάνας του, αλλά κλαψουρίζοντας του έγλειψε το κεφάλι, το πρόσωπο και τα χέρια (σσ. 111-113).

Αναμφισβήτητα η πλέον αξιομνημόνευτη περίπτωση σκύλου του Β΄ Παγκόσμιου πολέμου είναι εκείνη του Μπόμπι, που ο φιλόσοφος Εμμανουέλ Λεβινάς θα χαρακτηρίσει ως «τον τελευταίο καντιανό της ναζιστικής Γερμανίας», την ιστορία του οποίου δικαιολογημένα αναδεικνύει και ο Μποτετζάγιας (σσ. 114-115). Ο Λεβινάς ανακαλεί στη μνήμη του την αιχμαλωσία του από τους ναζί και το βλέμμα που έριχναν στους φυλακισμένους οι λεγόμενοι ελεύθεροι άνθρωποι, όσοι τυχόν είχαν δοσοληψίες μαζί τους, και οι οποίοι τους είχαν απογυμνώσει από κάθε ανθρώπινο χαρακτηριστικό, υποβιβάζοντάς τους σε υπανθρώπους. Για τον Μπόμπι όμως, ένα αδέσποτο σκυλί που εμφανιζόταν κατά την πρωινή συγκέντρωση και θα τους περίμενε, χοροπηδώντας πάνω κάτω και γαβγίζοντας από χαρά, όταν επέστρεφαν στο στρατόπεδο, εξακολουθούσαν να είναι πέρα από κάθε αμφιβολία άνθρωποι.

Σήμερα βέβαια τα σκυλιά χρησιμοποιούνται σε πολλούς άλλους τομείς, όπως για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (εντοπισμό εκρηκτικών) και στην ανίχνευση ναρκωτικών. Είχαν ονόματα –όπως Ρίκι, Ράιλι και Μπρίτανι– και οι σκύλοι που επιστρατεύθηκαν μετά το χτύπημα της Αλ Κάιντα το 2001, αναζητώντας σημάδια ζωής στα ερείπια των Δίδυμων Πύργων.

Ένα άλλο μεγάλο κεφάλαιο είναι εκείνο που αφορά τον ρόλο που διαδραμάτισαν τα σκυλιά στην προστασία της υγείας των ανθρώπων, «είτε ως όργανα εξαγνισμού είτε ως μέσα αποτροπής του κακού», καθώς στη διάρκεια των αιώνων τούς αποδώσαμε διάφορες θεραπευτικές ιδιότητες: από την αρχαία Μεσοποταμία (θεά Γούλα, «η Κυρά που ξαναδίνει τη ζωή») και την Περσία μέχρι την αρχαία Ελλάδα (Ασκληπιός) και τον άγιο Ρόκκο (σσ. 133-134). Ας μην περάσει απαρατήρητο εδώ πως, σύμφωνα με τις κυρίαρχες αντιλήψεις, σε περιπτώσεις περίεργων και άγνωστων ασθενειών, αν ο ασθενής ερχόταν σε επαφή με ένα σκυλί το ζώο

θα κολλούσε την ασθένεια και ύστερα ή θα πέθαινε ή θα το σκότωναν, ώστε να εξετάσουν το είδος της ασθένειας (σ. 134). Μπορεί η συνταγή του Ιπποκράτη για την πλευρίτιδα να ήταν ευφάνταστη, «όταν ο πυρετός υποχωρήσει, να δίνεις για δύο ημέρες στον ασθενή να πίνει χυλό από κεχρί, δύο φορές την ημέρα, και να τρώει ώριμα παντζάρια. Και κατόπιν βράσε ένα κουταβάκι ή κοτόπουλο και δώσε του να πιει το ζωμό και να φάει λίγο από το κρέας» (σ. 134), αλλά οι μάγοι της Περσίας ήταν ακόμη πιο ευφάνταστοι, κατά τον Πλίνιο (σσ. 135-136): τα γιατροσόφια τους μόνο αγάπη για τα σκυλιά δεν φανέρωναν!

Δεν είναι δύσκολο να αντιληφθούμε πώς από μια ανάλογη «ιατρική χρήση» της ζωής του ζώου για το καλό του ανθρώπου περάσαμε στην πρακτική της ζωοτομίας, δηλαδή στην πρακτική της χειρουργικής επέμβασης σε ζωντανά ζώα, συχνά χωρίς αναισθησία, η οποία εφαρμόστηκε σε ανυπολόγιστο αριθμό, ειδικά σκύλων, από όλους τους ιατρούς της Αναγέννησης, όπως ο Βεσάλιος και ο Χάρβεϊ (σσ. 137 κ.εξ.): ο κοινός παρονομαστής και η κοινή επιδίωξη παρέμεναν η επίτευξη της υγείας του ανθρώπου, του τελειότερου και θεϊκότερου των όντων, κατά τον Μπόιλ (σσ. 139-140). Και αυτό διότι θεωρήθηκε ότι τα ευρήματα από τους σχετικούς πειραματισμούς ήταν αξιοποιήσιμα για τους ανθρώπους, στον βαθμό που η φυσιολογία μας παρουσιάζει ορισμένες σημαντικές αναλογίες. Οι ανατόμοι και οι φυσιολόγοι δεν δίσταζαν καθόλου, δεδομένης της αρχής στην οποία θεμελίωναν το έργο τους: «Δεν είναι δυνατόν να διστάζουμε, η επιστήμη της ζωής μπορεί να καθιερωθεί μόνο με το πείραμα· και μπορούμε να σώσουμε ζωές από το θάνατο με το να θυσιάσουμε κάποιες άλλες. Τα πειράματα πρέπει να γίνουν είτε σε ανθρώπους είτε σε ζώα… Και αν είναι ανήθικο να κάνουμε σε έναν άνθρωπο ένα πείραμα που θα τον θέσει σε κίνδυνο, ακόμα και αν το αποτέλεσμα είναι χρήσιμο για τους άλλους ανθρώπους, είναι ουσιαστικά ηθικό να κάνουμε πειράματα σε ένα ζώο, ακόμα και αν είναι επώδυνο και επικίνδυνο για το ζώο, αν είναι χρήσιμο για τον άνθρωπο» (σ. 145). Το ότι τα σκυλιά εξημερώθηκαν σχετικά εύκολα και γρήγορα, ήταν πολυάριθμα και χαμηλού κόστους και παρουσίαζαν παρόμοια φυσιολογία με τους ανθρώπους αποτέλεσαν κάποιους από

τους λόγους για τους οποίος υπήρξαν ένα από τα ζωικά είδη που βασανίστηκε περισσότερο σε ανατομές και σκληρά πειράματα. (Στο σημείο αυτό θα ήταν σκόπιμη μια επισήμανση που έχει ξεχωριστό αναγνωστικό ενδιαφέρον: η σύγκρουση μεταξύ υπέρμαχων και αντίπαλων των ζωοτομιών με αφορμή τα πειράματα του Ουίλιαμ Μπέιλις [σσ. 150-154] είναι εκείνη που περιγράφεται στο «Πρώτο φύλλο» του εξαιρετικού βιβλίου του Ζοζέφ Αντράς, *Έτσι τους κάνουμε πόλεμο* [μτφ. Γιώργος Καράμπελας, Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου, 2021].)

Μεταξύ των σκύλων που «πρόσφεραν» υπηρεσίες υγείας συγκαταλέγεται η Σμόκι, η οποία έδινε ανακούφιση και παρηγοριά σε νοσηλευόμενους Αμερικανούς τραυματίες του Β΄ Παγκόσμιου πολέμου (σσ. 164-165). Επίσης δύο άλλα σκυλιά, οι Τρίξι και Τζόσι, το 1945 θα παρασημοφορηθούν, καθώς είχαν περάσει όλη τη ζωή τους με τους γιατρούς και χρησιμοποιούνταν ως πειραματόζωα για την έρευνα στο πλάσμα αίματος (σσ. 160-161). Από τις πλέον τραγικές μορφές όμως υπήρξε η Λάικα, μία ημίαιμη σκυλίτσα, την οποία οι Σοβιετικοί –στο πλαίσιο του σχετικού ανταγωνισμού τους με τους δυτικούς κατά τον Ψυχρό Πόλεμο– θα στείλουν στο διάστημα σε ένα ταξίδι δίχως επιστροφή (σσ. 161-162). Εκείνο που θα πρέπει να μας απασχολεί είναι αν –έξω από τη δική μας ανθρωποκεντρική ματιά– όλα αυτά τα πειράματα, όλες αυτές οι ταλαιπωρίες είχαν κάποιο νόημα για τα ίδια τα σκυλιά ως σκυλιά και όχι ως μέσα για τους ανθρώπινους σκοπούς. Η απάντηση είναι μάλλον όχι… Δηλαδή: γιατί θα ενδιέφερε τη Λάικα ένα ταξίδι στο «άοσμο» διάστημα; Δυστυχώς ο συγγραφέας, επειδή ακριβώς διαβάζει την ιστορία της σχέσης μεταξύ του ανθρώπινου και του μη ανθρώπινου ζώου αποκλειστικά από τη δική μας οπτική, αποφεύγει ανάλογα δυσάρεστα και άβολα ερωτήματα…

Η κάθε θρησκεία επιφύλαξε μία διαφορετική αντιμετώπιση στους σκύλους, θεωρώντας τους από ιερούς –ας θυμηθούμε τον κυνοκέφαλο Ά(ν)νουβι της Αρχαίας Αιγύπτου όπου σε κατακόμβες κοντά στις πυραμίδες της Γκίζας βρέθηκαν εκατομμύρια μουμιοποιημένα σκυλιά!– μέχρι μιαρούς ή ακόμη και διαβολικούς. Πώς αντιμετώπιζαν όμως οι μεγάλες μονοθεϊστικές θρησκείες τον

«καλύτερο φίλο του ανθρώπου»; Τόσο η Βίβλος όσο και η εβραϊκή παράδοση είναι γεμάτες αρνητικά παραδείγματα για τη συμπεριφορά των σκυλιών, τα θεωρούν ακάθαρτα ζώα, συγκρίνοντάς τα συστηματικά με πόρνες και γουρούνια, τις πιο «ακάθαρτες» κατηγορίες ανθρώπων και ζώων αντίστοιχα, μολονότι οι δογματικές απόψεις της ιερατικής ελίτ δεν ήταν απαραίτητα και οι απόψεις των απλών Εβραίων (σσ. 167-172.): «Η ιεραρχική σχέση μεταξύ κυρίαρχου ανθρώπου και κυριαρχούμενων ζώων, που τόσο ξεκάθαρα περιγράφεται στο βιβλίο της Γενέσεως, δεν άφηνε μεγάλα περιθώρια για στενότερη και πιο ισότιμη σχέση ανθρώπου-κατοικιδίου – αν δεν την απαγόρευε κατηγορηματικά» (σ. 172). Αντίστοιχα αρνητική φαίνεται πως ήταν η στάση για τα σκυλιά και στο Ισλάμ (σσ. 172-177), αφού και εδώ θεωρούνται ακάθαρτα ζώα πλάι στα γουρούνια και τα γαϊδούρια. Ωστόσο «υπήρχε ένας τύπος σκυλιού ο οποίος κινδύνευε συστηματικά στις ισλαμικές περιοχές: τα μαύρα σκυλιά. Το μαύρο αδέσποτο σκυλί, ειδικά αν έφερε και ανοιχτόχρωμα σημάδια, θεωρούνταν η προσωποποίηση του διαβόλου και –προφανώς– έπρεπε να εξολοθρευτεί» (σ. 173). Δεδομένου όμως πως υπάρχουν και περιπτώσεις οι οποίες δεν συμφωνούν με αυτές τις εντολές, θα μπορούσαμε δικαιολογημένα να υποθέσουμε ότι τόσο στον εβραϊκό όσο και στον ισλαμικό κόσμο το υποκειμενικό στοιχείο –και επομένως η μεγαλύτερη ή μικρότερη συμπάθεια προς τον σκύλο– όπως επίσης και το γεωγραφικό-ιστορικό πλαίσιο διαδραμάτισαν καθοριστικό ρόλο στην ερμηνεία των κειμένων προς τη μία ή την άλλη κατεύθυνση (σσ. 173-174). Στον πρώιμο και τον μεσαιωνικό χριστιανισμό βρίσκουμε ένα μείγμα αντιπάθειας (αφού εξακολουθούν να θεωρούνται ακάθαρτα) και αγάπης για τα σκυλιά (σσ. 177-188), αν και, εκτός από τον μυθικό σκύλο του απόστολου Πέτρου, πρωταγωνιστή στη συνάντησή του με τον Σίμωνα τον Μάγο (σσ. 179-180), η χριστιανική παράδοση έχει να παρουσιάσει και αρκετές ιστορίες αγίων που συνοδεύονται από σκυλί, δίχως να ξεχνάμε τον άγιο Χριστόφορο τον Κυνοκέφαλο, στον ανατολικό χριστιανισμό (σσ. 183-186), ή τον μάρτυρα-άγιο σκύλο Γκινφόρ, στον δυτικό χριστιανισμό (σσ. 186-187).

III. *Η ανθρώπινη ιστορία των σκύλων* θα μπορούσε να είναι ένα εξαιρετικό κείμενο ζωοανθρωπολογίας, δηλαδή μη ανθρωποκεντρικής προσέγγισης της σχέσης μεταξύ ανθρώπινων και μη ανθρώπινων πλασμάτων, αν επιχειρούσε να εμβαθύνει στη σχέση των σκύλων με τους ανθρώπους και από τη δική τους προοπτική, αν δηλαδή επιχειρούσε να διαβάσει αυτή την ιστορία και ως ιστορία υποδούλωσης του σκύλου στον άνθρωπο· ή υπό την οπτική μιας ισότιμης διαειδικής σχέσης. Είναι δύσκολο να προσπεράσουμε ότι η συντριπτική πλειονότητα των ιστοριών που ο συγγραφέας αφηγείται είναι ιστορίες μιας εργαλειακής προσέγγισης του σκύλου από την πλευρά του ανθρώπου: το ζώο δεν προβάλλει ποτέ ως αυταξία, ως πλάσμα με εμμενή αξία, ως σκοπός αυτό το ίδιο· είναι περισσότερο το μέσον για την επίτευξη ενός ανθρώπινου σκοπού. Ακόμη και εκεί όπου ο σκύλος θεοποιείται στην πραγματικότητα δεν έχουμε να κάνουμε με πραγματικά ζώα, αλλά με ανθρώπινα σύμβολα, με τις καρικατούρες τους.

Η ανθρώπινη ιστορία των σκύλων δεν είναι στην πραγματικότητα παρά η ιστορία σταδιακής καθυπόταξης του ζώου στις ορέξεις, στις διαθέσεις και στις επιθυμίες του ανθρώπινου ζώου. Δεν χωρεί αμφιβολία ασφαλώς ότι υπήρξαν και στιγμές αλληλοκατανόησης, αγάπης και αφοσίωσης. Εξάλλου περιπτώσεις όπως εκείνη του Ιάπωνα αυτοκράτορα Τσουναγιόσι Τοκουγκάβα (σσ. 194-200) –ο οποίος με τους «Νόμους της Συμπόνιας» θέλησε να προστατέψει τους αδύναμους της κοινωνίας, ανθρώπους, σκυλιά και άλλα ζώα– υπήρξαν μάλλον χτυπητές εξαιρέσεις παρά ο χρυσός κανόνας, όπως μαρτυρούν η διαφορετική παιδεία του και, ακόμη περισσότερο, η αποτυχία του εγχειρήματός του.

Προσωπικά δεν θα επέλεγα την ιστορία του Άργου και του Οδυσσέα, προκειμένου να δοθεί μια εικόνα της σχέσης μεταξύ ανθρώπου και σκύλου. Ακόμα και σήμερα η παρουσία σκύλου σε ένα σπίτι στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων δεν αποτελεί παρά υποκατάστατο, έκφραση μιας έλλειψης παρά απόδειξη αγάπης: το μαρτυρούν τα σκυλιά που εγκαταλείπονται μετά από σύντομο χρονικό διάστημα, τα σκυλιά των οποίων όλος ο κόσμος δεν είναι παρά οι βεράντες και τα διαμερίσματα, τα εκατοντάδες σκυλιά

που κακοποιούνται ή θανατώνονται.

Από τη στιγμή που οι σκύλοι –όπως και άλλα ζώα– πουλιούνται στα καταστήματα κατοικίδιων, σαν να είναι άψυχα εμπορεύματα, δεν μπορούμε παρά να μιλάμε για εργαλειακή χρήση του ζώου, για μια αντίληψη που το μετατρέπει σε αντικείμενο που αναπαράγεται για εμπορικούς σκοπούς και δεν το προσεγγίζει ως πρόσωπο: «Τα ζώα έχουν τιμή αγοράς. Οι σκύλοι και οι γάτες πωλούνται στα καταστήματα κατοικιδίων, όπως πωλούνται τα φωτιστικά… Να τι σημαίνει να είναι κάποιος ιδιοκτησία» (Gary L. Francione, *Ζώα – Ιδιοκτησία ή πρόσωπα;*, μτφ. Κώστας Αλεξίου, Κυαναυγή, 2022, σ. 30· ελεύθερα στην ιστοσελίδα των εκδόσεων). Αρκεί να σκεφτούμε πως κανείς δεν θα δεχόταν να δει έναν άνθρωπο δεμένο με λουρί ή κολάρο, με σαμαράκι ή φίμωτρο και όμως το θεωρούμε κάτι απολύτως φυσικό, όταν τα βλέπουμε σε έναν σκύλο: είναι αν μη τι άλλο οξύμωρο, ανήθικο και σχιζοφρενές να θεωρούμε ότι έχουν δικαιώματα και να τα μεταχειριζόμαστε ως άψυχα πράγματα, να τα θεωρούμε ιδιοκτησίες.

Στο πλαίσιο αυτής της εργαλειακής χρήσης του σκύλου, ο τελευταίος συχνά παρά τη θέλησή του γίνεται συνένοχος του ανθρώπου στον πόλεμο που αυτός έχει κηρύξει εναντίον των άλλων έμβιων (τόσο στο κυνήγι όσο και στην αρένα, σσ. 200-201) ή πρωταγωνιστεί σε θεάματα όπου θύμα και θύτης συμπίπτουν στο ίδιο ζώο (κυνομαχίες). Το αποκορύφωμα παραμένει το γεγονός ότι για αιώνες και για πολλούς λαούς οι σκύλοι αποτέλεσαν τροφή για τους ανθρώπους (κυνοφαγία), τόσο στις Αμερικές όσο και στην Ευρώπη. Στην κεντρική και στη νοτιοανατολική Ασία ακόμη και σήμερα το κρέας τους θεωρείται μια λιχουδιά – όπως άλλωστε στην Αφρική και σε πολλά νησιά του Ειρηνικού.

Έτσι δεν θα συμφωνούσα με τον συγγραφέα ο οποίος, παρουσιάζοντας την περίπτωση του Μπόμπι και του Στάμπι, σημειώνει: «Η ιστορία του Μπόμπι δείχνει ότι η μεγαλύτερη ίσως υπηρεσία που προσφέρουν τα σκυλιά στη μάχη δεν είναι η ικανότητά τους να προστατεύουν, να σώζουν τις ζωές των φίλων ή να παίρνουν τις ζωές των εχθρών, αλλά το να είναι δίπλα μας μέσα στην τρομακτική μοναξιά και τη φρίκη του πολέμου» (σ.

115), γιατί θα με προβλημάτιζε περισσότερο το γεγονός ότι εξαναγκάζουμε τα σκυλιά να βιώσουν αυτήν τη φρίκη, τα υποχρεώνουμε να ζήσουν σε συνθήκες και σε καταστάσεις που ενδεχομένως διαφορετικά ποτέ δεν θα βίωναν, να τα σέρνουμε στα πεδία των μαχών, όπου άφησαν τις τελευταία πνοή τους εκατοντάδες χιλιάδες από αυτά: μας εμπιστεύονται τις ζωές τους και εμείς τα οδηγούμε στον θάνατο… Ούτε εκτιμώ πως η μετά θάνατον ταρίχευση, όπως εκείνη του Στάμπι, είναι ικανή παρηγοριά. Περισσότερο θα με απασχολούσε το ερώτημα: *Τι γυρεύουν οι σκύλοι στους ανθρώπινους πολέμους;*

Η επιλογή που πραγματοποίησε ο άνθρωπος κατέστρεψε πολλά γνωρίσματα του σκύλου, αφού ο στόχος ήταν ένα ζώο στην απόλυτη υπηρεσία του: σκυλιά πιο κατάλληλα για φύλακες, για το κυνήγι, για να οδηγούν το κοπάδι, για συντροφιά κλπ. Επιπροσθέτως η διαδικασία της εξημέρωσης του ζώου, η εκτροφή και οι διάφορες παρεμβάσεις επιλογής, προκειμένου να ικανοποιηθεί η αγορά, έχουν οδηγήσει σε πραγματική γενετική κακοποίηση του ζώου, αδιαφορώντας για τις επιπτώσεις αυτής της διαδικασίας, με σοβαρές βλάβες τόσο σε φυσικό-σωματικό (τυφλότητα, κωφότητα) όσο και σε νευρολογικό-συμπεριφορικό (επιθετικότητα, αυτοκαταστροφική προδιάθεση) επίπεδο. Με δυο λόγια, τα σημάδια της εξημέρωσης δεν είναι πάντα ευεργετικά. Τα κρεμαστά αυτιά, για παράδειγμα, μπορεί να δείχνουν αξιολάτρευτα σε σκύλους και κουνέλια, αλλά στην ουσία είναι αποτέλεσμα δυσμορφίας του χόνδρου των αυτιών. Ένα ζώο που θέλει να ακούει καλά δεν πρόκειται να επωφεληθεί με τα αυτιά του να κρέμονται στο πρόσωπό του. Ακόμη, τα δεσποζόμενα ζώα έχουν μικρότερους εγκεφάλους από τα άγρια· το μειωμένο μέγεθος του εγκεφάλου στα περισσότερα κατοικίδια θηλαστικά θα μπορούσε να είναι ένα έμμεσο αποτέλεσμα των αλλαγών στη νευρική ακρολοφία και συγκεκριμένα εξαιτίας ενός χημικού σινιάλου από αυτά τα κύτταρα που αφορά την αρμόζουσα ανάπτυξη του εγκεφάλου. Έτσι τα χάσκι έχουν αυτοάνοσα νοσήματα, τα μπουλντόγκ αναπνευστικά, στα παγκ βγαίνουν εύκολα τα μάτια από τις εσοχές, οι γερμανικοί ποιμενικοί έχουν δυσπλασίες στους γοφούς που τους προκαλούν αρθρίτιδα, προβλήματα στη βάδιση και έντονο πόνο, τα

σιχ τσου έχουν προβλήματα στις επιγονατίδες, τα λαμπραντόρ έχουν έφεση στην παχυσαρκία, τα μπιγκλ στις επιληπτικές κρίσεις, τα μπόξερ σε καρκίνους, τα ντό(μ)περμαν στις καρδιακές παθήσεις. Πρόκειται για προβλήματα που επισημαίνει και ο Richard C. Francis στο βιβλίο του *Domesticated: Evolution in a Man-Made World (*W.W. Norton & Company, 2015), όταν αναδεικνύει τον αρνητικό και επιβαρυντικό ρόλο που οι διάφοροι κυνοφιλικοί όμιλοι διαδραμάτισαν στην εξέλιξη του σκύλου μέσω της τεχνητής επιλογής: η εξημέρωση είναι ένα εντυπωσιακά ταχύτατο εξελικτικό φαινόμενο κατά το οποίο η εγγύτητα με τον άνθρωπο ενεργεί ως ένας ισχυρός παράγοντας επιλογής και με την αύξηση της υπακοής και της συμμόρφωσης του σκύλου εμφανίζονται πολυάριθμες αλλοιώσεις σε επίπεδο ανατομίας και συμπεριφοράς, ένα είδος «συνδρόμου της εξημέρωσης» που αποτελεί το τίμημα που το ζώο οφείλει να καταβάλει σε αντάλλαγμα της εξασφαλισμένης τροφής και προστασίας που του παρέχει ο άνθρωπος – κάτι που αφορά βεβαίως όχι μόνο τους σκύλους, αλλά και όλα τα οικόσιτα ζώα.

Σε όλα τα προηγούμενα θα πρέπει να προστεθεί και το ακανθώδες ζήτημα της στείρωσης των σκύλων ειδικότερα των κατοικίδιων, το οποίο αποτελεί αντικείμενο έντονης αντιπαράθεσης μεταξύ φιλόζωων και αντιειδιστών, συνδέεται άμεσα με τον έλεγχο και τη διαχείριση των πληθυσμών, αλλά ο Ι. Μποτετζάγιας δεν θεωρεί ότι αξίζει να το πραγματευτεί, κι όμως είναι κεντρικής σημασίας σημείο στο εν λόγω ζήτημα, το οποίο απαιτεί βεβαίως ψύχραιμη και σφαιρική αντιμετώπιση δίχως τις παρωπίδες του ιδιοτελούς ανθρωποκεντρισμού.

Μολονότι κάποιος θα μπορούσε να ισχυριστεί ότι οι σκύλοι στον δυτικό κόσμο βρίσκονται σε καλύτερη μοίρα από άλλα οικόσιτα ζώα (πρόβατα, αγελάδες, χοίρους), ωστόσο και οι ίδιοι δεν αποτελούν παρά τη συνέπεια ενός εκμεταλλευτικού συστήματος και της ανθρώπινης βούλησης για κυριαρχία: είναι τα προνομιούχα θύματα αυτού του συστήματος, ωστόσο και στην περίπτωσή τους οι συνθήκες στις οποίες ζουν οργανώνονται από τις δικές μας –ανθρώπινες– απαιτήσεις, από τους δικούς μας ρυθμούς, από τους

δικούς μας χώρους και επομένως δεν είναι ελεύθερα. Όπως σημειώνει ο Κώστας Αλεξίου, «μέσω της *τεχνητής* επιλογής εδώ και 10.000 χρόνια έχουμε δημιουργήσει –και συνεχίζουμε να δημιουργούμε– όντα με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά για να υπηρετήσουν ανθρώπινους σκοπούς… Το αποτέλεσμα της μακράς πορείας εξημέρωσης σήμερα είναι ότι τα εξημερωμένα ζώα εξαρτώνται από τον ανθρώπινο παράγοντα για τη διαβίωσή τους. Είναι σημαντικό να αντιληφθούμε (ή να παραδεχτούμε) αυτή την πραγματικότητα για να καταλάβουμε τη θεμελίωση της σχέσης μας με τα κατοικίδια ζώα. Εξίσου σημαντικό είναι να αντιληφθούμε ότι αυτή η εξάρτηση είναι, στις περισσότερες των περιπτώσεων, απόλυτη: Τα ζώα αυτά είναι αδύνατον να επιβιώσουν χωρίς ανθρώπινη φροντίδα. Στο πλαίσιο αυτής της εξάρτησης τα κατοικίδια ζώα εκπαιδεύονται για να υπακούν τις εντολές του ιδιοκτήτη τους, τρώνε όποτε τους βάλει τροφή ο ιδιοκτήτης τους, κάνουν την ανάγκη τους και κοινωνικοποιούνται οπότε τα βγάλει βόλτα ο ιδιοκτήτης τους, και δεν μπορούν να ικανοποιήσουν τις σεξουαλικές τους ορμές – είτε γιατί πλέον δεν έχουν επειδή ο ιδιοκτήτης τους επενέβη στο σώμα τους και τους αφαίρεσε τα αναπαραγωγικά τους όργανα είτε γιατί τα περιορίζει χωρικά κατά τη διάρκεια του οίστρου τους». (Για περισσότερα, όχι μόνο σχετικά με το ζήτημα της στείρωσης, αλλά και γενικότερα με θέματα που αφορούν την εξημέρωση [σκύλων κ.ά.], τον έλεγχο και τη διαχείριση των πληθυσμών των αδέσποτων, τις σχέσεις με τα κατοικίδια, την εργαλειακή χρήση τους κλπ., βλ. το πολύ ενδιαφέρον άρθρο του Κώστα Αλεξίου, «Περί της υποχρεωτικής στείρωσης», στο https://k-alexiou.medium.com.)

Με άλλα λόγια, πόσο γνωρίζουμε τι πραγματικά θέλει ο σκύλος μας; Ας πάρουμε το απλό παράδειγμα της απαγόρευσης των σκύλων σε ορισμένους δημόσιους χώρους. Αυτή αφορά περισσότερο εμάς παρά το ίδιο το ζώο, το οποίο πιθανότατα δεν έχει την παραμικρή διάθεση να έρθει μαζί μας στο εμπορικό κέντρο για ψώνια. Ασφαλώς του αρέσει να είναι δίπλα μας και να κάνουμε μαζί διάφορα πράγματα, αλλά εάν είχε τη δυνατότητα θα απέφευγε εκείνο τον χώρο: θα προτιμούσε να πάει στο πάρκο ή στην εξοχή

με τα ξερά φύλλα, τη λάσπη, τις έντονες μυρωδιές ακόμη και τα περιττώματα, να βάλει τη μύτη του παντού, γιατί ο δικός του κόσμος είναι ενδιαφέρων και πολύπλευρος από οσφρητική άποψη και όχι από οπτική, όπως ο δικός μας· και τα διαμερίσματά μας όπου περνά το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας είναι καλυμμένα από τις μυρωδιές των απορρυπαντικών… η μόνη μυρωδιά που ενδεχομένως να τον ενδιαφέρει είναι εκείνη κάποιας πεταμένης βρόμικης κάλτσας.

Υπό αυτή την οπτική γωνία τίθεται ένα σημαντικό πρόβλημα, γιατί αν, για παράδειγμα, σκεφτούμε τον σκύλο, αυτός τωόντι συνεξελίχθηκε μαζί μας και επομένως η ψυχολογική και συναισθηματική σχέση που έχουμε μαζί του είναι μοναδική. Ας μην ξεχνάμε ότι αυτή η συνεξέλιξη είναι και γνωστικής φύσης. Τωόντι οι σκύλοι ανέπτυξαν γνωστικές δομές χάρη στις οποίες είναι σε θέση να κατανοούν τα ανθρώπινα πλάσματα. Είναι επομένως προφανές ότι στην περίπτωση αυτή η ενσυναίσθηση λειτουργεί με πολύ ιδιαίτερο τρόπο. Από τη στιγμή που το να ζει αρμονικά με τους άλλους, να ενεργεί συντονισμένα και να φροντίζει όποιον έχει ανάγκη δεν αποτελούν αποκλειστικά χαρακτηριστικά των ανθρώπινων πλασμάτων, να μοιράζεται τη ζωή μπορεί να καταστεί ένας αμοιβαίος εμπλουτισμός. Αλλά αυτό δεν ισχύει πάντα και ο λόγος είναι ότι η σχέση μας με τον σκύλο είναι ήδη από τη ρίζα της παραμορφωμένη λόγω του ανθρωποκεντρισμού και τους ειδισμού της κοινωνίας στην οποία ζούμε. Το πρόβλημα είναι ότι αυτή η ενσυναίσθηση και η διαειδική φιλία δεν βιώνονται ελεύθερα, ακόμη και όταν υπάρχουν οι καλύτερες και οι αγνότερες προθέσεις. Με το ζώο συντροφιάς είναι απαραίτητη μια ιεραρχική σχέση: είμαστε εμείς που αποφασίζουμε πότε μπορεί να βγει, πότε θα του φορέσουμε το λουρί κλπ. Είναι δύσκολο να απαλλαγούμε από όλους αυτούς τους κανόνες στη σημερινή κοινωνία. Και από τη στιγμή που τους υιοθετούμε αρνούμαστε την ιδιότητα του προσώπου στο ζώο, επιβάλλοντας μια διαειδική ιεραρχία η οποία δεν μπορεί παρά να βασίζεται στην «κακοποίηση», αν και δεν είναι σωματικής φύσης, αλλά έμμεσου χαρακτήρα. Ο σκύλος «υποκατάστατο» είναι ένας σκύλος που υποφέρει, γιατί οι άνθρωποι δεν κοιτούν τον σκύλο,

αλλά ό,τι αυτός αντικαθιστά στη ζωή τους: ένα παιδί, έναν σύντροφο, μια σίγουρη βάση· τον μετατρέπουν σε κάτι που δεν σέβεται την ετερότητα ως εγγενή αξία. Ο κόσμος λέει: «Αγαπώ τον σκύλο μου» και είναι πεπεισμένος ότι με τον τρόπο αυτόν τον αγαπά. Στην πραγματικότητα προβάλλει τις ανάγκες του, τις ελλείψεις του και τις προσδοκίες του στον σκύλο, σε μια καθαρά ναρκισιστικού χαρακτήρα σχέση.

Επιπροσθέτως η οργανωμένη (από εκτροφείς) αναπαραγωγή σκύλων οι οποίοι θα χρησιμοποιούνται όχι μόνο για «συντροφιά» αλλά και για άλλους ανθρώπινους σκοπούς ως θεραπευτές, αστυνομικοί, φύλακες, τσοπανόσκυλα, ενδεχομένως και πειραματόζωα, δεν κάνει τίποτε περισσότερο από να διαιωνίζει την υποτέλεια και την εκμετάλλευση των ζώων εν γένει, συμβάλλοντας σε μεγάλο βαθμό στο πρόβλημα της κτηνοτροφίας, αφού οι τροφές των κατοικίδιων ζώων (και επομένως και των σκύλων) σχεδόν πάντα είναι ζωικής προέλευσης και παράγονται με βιομηχανικό τρόπο· έτσι και οι σκύλοι αποτελούν μέρος της αλυσίδας παραγωγής που στηρίζεται στην εκμετάλλευση και τη θανάτωση άλλων μη ανθρώπινων ζώων. Δεν θα ήταν υπερβολή να πούμε ότι η «συμφωνία» μεταξύ ανθρώπου και σκύλου (και γάτας) είναι μια «συμφωνία» μεταξύ θηρευτών.

Μολονότι συνεξελιχθήκαμε κάθε είδος είχε τη δική του ιδιαίτερη διαδρομή και οικοδόμησε τη δική του προσίδια νοημοσύνη. Το ζήτημα επομένως δεν συνίσταται στο αν ο σκύλος είναι εξίσου έξυπνος με εμάς, αλλά έγκειται στο ότι είναι έξυπνος με διαφορετικό τρόπο από εμάς: έχει τον δικό του ιδιαίτερο τρόπο να βλέπει τα πράγματα, να επιλύει προβλήματα, να πορεύεται στον κόσμο. Από την πλευρά μας δεν πρέπει ούτε να του αρνούμαστε τα στοιχεία αυτά ούτε να τον εξανθρωπίζουμε, αποδίδοντάς του χαρακτηριστικά και ιδιότητες του ανθρώπου, αλλά να σεβόμαστε τις κλίσεις του, τις ανάγκες του και να αντιλαμβανόμαστε πως έχουμε να κάνουμε με μια αυτόνομη ύπαρξη, με ένα διαφορετικό πρόσωπο: οι σκύλοι δεν είναι όλοι ίδιοι, κάθε συμπεριφορά ενός ξεχωριστού ατόμου εκφράζει μια ανάγκη.

Χρειάζεται να γίνουν πολλά και σε πολλά επίπεδα, ώστε τα ζώα, εν προκειμένω οι σκύλοι, να γίνουν ισότιμα μέλη μιας

διαειδικής κοινότητας. Και πρώτα πρώτα χρειάζεται να ξεφύγουμε από την ηθική σχιζοφρένεια-ασυνέπεια να θεωρούμε ότι έχουν δικαιώματα αλλά να τα μεταχειριζόμαστε ως αντικείμενα: θα πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι πρόκειται για πρόσωπα τα οποία οφείλουμε να αντιμετωπίζουμε όπως κάθε ανθρώπινο πρόσωπο βάσει της αρχής της ίσης αντιμετώπισης.

Η πραγματικότητα δεν αφήνει περιθώρια για ελεύθερες επιλογές και η ίδια η εξημέρωση είναι εκ των πραγμάτων ειδιστική. Όπως ειδιστική είναι και η κυνοφιλία ως μέθοδος και προσέγγιση, και μαζί της οι ρόλοι του εκτροφέα και του εκπαιδευτή: όσο θα υπεισέρχεται ο οικονομικός παράγοντας, οι σκύλοι θα πρέπει πάντα να αναπαράγονται, να εκπαιδεύονται και να υιοθετούνται σύμφωνα με τις ανθρώπινες επιθυμίες· θα μετατρέπονται σε εμπόρευμα.

Θα πρέπει επίσης να θυμόμαστε, όπως μας έχει διδάξει η ιστορική εμπειρία, πως η αγάπη για κάποια ζώα, για τα σκυλιά εν προκειμένω, δεν συνιστά απόδειξη ούτε ζωοφιλίας ούτε φιλανθρωπίας. Το βιβλίο του Jan Mohnhaupt, *Ζώα στον εθνικοσοσιαλισμό* (μτφ. Γιάννης Κέλογλου, Gutenberg, 2021) αποτελεί μια εξαιρετική μαρτυρία του τρόπου με τον οποίον αντιλαμβάνονταν ο Χίτλερ και οι ναζί την αγάπη προς (ορισμένα) σκυλιά, κάτι εξάλλου που γίνεται καθημερινά ολοένα πιο αισθητό, καθώς διαπιστώνουμε ότι ακροδεξιά μορφώματα και ανάλογης πολιτικής απόχρωσης κινήσεις βρίσκουν στον χώρο των δικαιωμάτων των ζώων ένα γόνιμο πεδίο εδραίωσης, δεδομένης της απροθυμίας της –στα λόγια «επαναστατικής»– αριστεράς να διαβάσει και να αντιληφθεί το νέο που κομίζει το ζήτημα των δικαιωμάτων των μη ανθρώπινων ζωών.

1. **IV.** Δεν είναι δύσκολο να δούμε στην εξημέρωση των σκύλων –όπως και των άλλων ζώων– μια φάση της (ανθρώπινης) κυριαρχίας. Στις αρχές της δεκαετίας του 1970, όταν μελετούσε τις φυλακές και τις πολιτικές εγκλεισμού και σωφρονισμού, ο Φουκώ έγραψε ένα δοκίμιο σχετικά με μια

σειρά πινάκων με θέμα σκύλους ενός σύγχρονου καλλιτέχνη, του Πολ Ρεμπεϊρόλ (Paul Rebeyrolle). Στη σειρά, με τον εύγλωττο τίτλο *Chiens* (*Σκύλοι*), η οποία δείχνει σκύλους σε κλουβιά, να υποφέρουν και να προσπαθούν να διαφύγουν, ο Φουκώ βλέπει μια αλληγορία του συστήματος εγκλεισμού (βλ. Michel Foucault, «La force de fuir», σε *Dits et écrits*, Gallimard, 1994). Ο Τζιόρτζιο Αγκάμπεν στο *Homo sacer. Κυρίαρχη εξουσία και γυμνή ζωή* (μτφ. Παναγιώτης Τσιαμούρας, Έρμα, 2018) υποστηρίζει ότι η σύγχρονη κοινωνία ολοένα και περισσότερο υιοθετεί την αρχή η οποία υποτάσσει κάθε μορφή ζωής, ανθρώπινης και ζωικής, στην πολιτική εξουσία. Η προοπτική του θα μπορούσε να διευρυνθεί και να δώσει γόνιμα συμπεράσματα λαμβάνοντας υπόψιν τον τρόπο με τον οποίο συμπλέκονται η ιστορία της εξημέρωσης των ζώων και εκείνη της κανονικοποίησης της ανθρώπινης συμπεριφοράς.

Διεθνής διαδικτυακή εκδήλωση: Confronting War & Racism: Migration & Solidarity in Eastern Europe

Κυριακή 12 Ιουνίου στις 20:00

Join us virtually at: CWC.IM/MigrationSolidarity
[Για πρακτικούς λόγους η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί στα αγγλικά αλλά θα προστεθούν ελληνικοί υπότιτλοι τις επόμενες ημέρες μετά το livestreaming.]
A panel presenting grassroots perspectives on the situation in Ukraine and the broader context of migration in Europe. Featuring: a Ukrainian anti-authoritarian volunteer on mutual aid and territorial defense; a Roma activist on the impact of the crisis on the Ukrainian Roma community; and a Polish No Borders volunteer on racism towards refugees at the Polish/Belarus border.
There will be presentations by the panelists, followed by moderated discussion, and audience Q&A.
This event is presented by a collaborative of concerned collectives and individuals. Solidarity will win!

2ήμερο Φεστιβάλ του Ελεύθερου Κοινωνικού Χώρου Respiro di Libertà

2ήμερο Φεστιβάλ του Ελεύθερου Κοινωνικού Χώρου Respiro di Libertà(Ολυμπιάδος με Ιουλιανού, πίσω από την εκκλησία της Λαοδηγήτριας)
09/06-10/06 στα γρασίδια Φιλοσοφικής/Θεολογικής Α.Π.Θ.
Πέμπτη 09/06
19:00-20:00 Σεμινάριο αυτοάμυνας για θηλυκότητες από τον Α.Σ. Απάλευτος
Εργαστήρι κεραμικής από την ομάδα Γαία +980°C
20:30 Εκδήλωση/συζήτηση – Έμφυλες διακρίσεις και ορατότητα: Από το θεσμικό πλαίσιο στις κοινότητες αγώνα.
Εισηγήσεις: Φεμινιστική Ομάδα της Αντιεξουσιαστικός Κίνησης Θεσσαλονίκης Ομάδα Sylvia Rivera
Δήμητρα Λάτσιου, Δικηγόρος με ειδίκευση σε ζητήματα έμφυλης βίας
Αγγελική Σεραφείμ, Δικηγόρος
22:00 Live-Ποιητική Συνάντηση
ΕΞΟΔΟΣ POETRY + SOUND(E)SCAPES
Παρασκευή 10/06
19:00-20:00Σεμινάριο Escrima: Άμυνα σε γκλοπ, άμυνα σε μαχαίρι
Εργαστήρι κεραμικής από την ομάδα Γαία +980°C
20:30 Εκδήλωση/Συζήτηση – Αντιεξέγερση και εμπέδωση του φόβου:

Το ελληνικό Κράτος Ασφαλείας.
Εισηγήσεις: CopWatchGR
Αυτόνομη Μαθητική Ομάδα Gatto Nero
Κατάληψη Φάμπρικα Υφανέτ
Πρωτοβουλία FreePanoulis
Πανελλαδικό Σωματείο στην Έρευνα και την Τριτοβάθμια εκπαίδευση
Αλέξανδρος Λιτσαρδακης, Δημοσιογράφος
22:00 Live παραδοσιακό γλέντι με:
ΒΑΣΩ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ (ΦΩΝΗ)
ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΒΡΑΧΝΟΣ (ΒΙΟΛΙ)
ΙΑΚΩΒΟΣ ΜΩΥΣΙΑΔΗΣ (ΛΑΟΥΤΟ)
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΑΣ (ΚΡΟΥΣΤΑ)
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΛΑΡΙΝΟ)
Κατά τη διάρκεια του φεστιβάλ θα λειτουργούν:

- Vegan πολυεθνική κουζίνα και παζάρι μεταχειρισμένων ρούχων από την ομάδα Room39, Refugee & Homeless Support- Τα έσοδα από την κουζίνα και το παζάρι ρούχων θα ενισχύσουν το ταμείο για τον αγώνα των μεταναστριών ενάντια στις εξώσεις
- Bazaar χειροτεχνίας
- Πάγκοι με βιβλία από κινηματικές εκδόσεις
- Έκθεση αφίσας από το κινηματικό αρχείο της Αντιεξουσιαστικής Κίνησης
- Περίπτερο ενάντια στην αστυνομική βία και αυθαιρεσία από το CopWatchGR
- Merch και έντυπο υλικό από συλλογικότητες και ομάδες

https://www.facebook.com/events/413958673534520

Η ιδεοληπτική στρατηγική και εφαρμογή του δόγματος νόμος και τάξη

Του Μηνά Μπλάνα

Δηλώσεις του Διοικητή Α.Τ. Εξαρχείων: *"προτεραιότητα του υπουργείου Προστασίας του Πολίτη είναι να χτυπηθεί πρώτα το πολιτικό και κοινωνικό έγκλημα, και μετά το ποινικό στα Εξάρχεια".*

Από τα πρώτα πράγματα στα οποία θέλησε να βάλει τέλος η Ν.Δ, με το που άρπαξε την εξουσία, είναι αυτό που χαρακτήρισε γενικά και απροσδιόριστα ως ανομία. Στις πλατείες και μετέπειτα στα πανεπιστήμια με την κατάργηση του Ασύλου. Η ανομία για την εξουσία, πόσω μάλλον δε για την Δεξιά στην Ελλάδα, δεν βρίσκεται σε καμία εγκληματική ενέργεια, οργάνωση της νύχτας, που πουλάει ναρκωτικά κλπ. Η λεγόμενη ανομία και η πάταξή της έχει μόνο ιδεολογική απόχρωση και τίποτα παραπάνω.

Για την εξουσία ως μη νόμιμο ορίζεται οποιαδήποτε πολιτική πράξη δεν εκφράζεται στα πλαίσια της κοινοβουλευτικής διαδικασίας, των εδράνων και του κλειστού κύκλου των αντιπροσώπων και αρχόντων του τόπου μας. Από την άλλη, το λεγόμενο ανταγωνιστικό κίνημα και τα κινήματα γενικότερα έχουν στον πυρήνα τους την εξωθεσμική δράση, εδραιωμένη μεχρι και στην καθημερινότητα και στην αναπαραγωγή τους. Αυτό στην πράξη σημαίνει καταλήψεις κτηρίων, πολιτικές παρεμβάσεις σε κέντρα εξουσίας προπαγανδίζοντας τον πολιτικό λόγο τους, εκδηλώσεις σε πάρκα και πλατείες με το δικό τους, πάντα, πολιτικό πρόσημο και συνήθως ελεύθερα για όλους/ες/α.

Ακριβώς επειδή αυτή η μορφή άσκησης πολιτικής είναι έξω από τα νερά της Κυριαρχίας, πρέπει να παταχθεί εξ' ολοκλήρου, δημιούργωντας ένα αφήγημα που θα την καταστήσει επικίνδυνη στα μάτια της κοινωνίας, για την ίδια την κοινωνία. Ο δημόσιος χώρος οφείλει να είναι ανοιχτός μόνο για κερδοσκοπικούς σκοπούς (κατάληψη πάρκων και πλατειών από επιχειρήσεις) ή διοργανώσεις του Δήμου που έχουν ως στόχο να δείξουν πόσο φανταχτερή είναι η πόλη, ενώ έχουν ξοδέψει εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ για την υλοποίησή τους. Ο,τιδήποτε άλλο είναι παράνομο και πρέπει να παταχθεί. Η κοινωνικοποίηση και η πολιτικοποίηση χωρίς την εμπορευματικότητα στη μέση, καθιστά τους ανθρώπους επικίνδυνους για όλη αυτή την τάξη.

Τα άδεια κτήρια πρέπει να παραμείνουν έτσι, μέχρι να βρεθεί κάποιος επενδυτής να τα ανακαινίσει και φτιάξει AirBnb ή κανένα εμπορικό κέντρο. Κι άμα δεν έχει και καμιά άδεια, έλα μωρέ, κάποιον κουμπάρο θα 'χει, ανάπτυξις άλλωστε… Μην τυχόν και αξιοποιηθεί με άλλους όρους από την κοινωνία. Είπαμε, η τάξη είναι μόνο μία και όλα τα άλλα επικίνδυνα.

Οι πολιτικές παρεμβάσεις; Εκεί κι αν υπάρχει ανομία. Είναι δυνατόν να δέχονται επιθέσεις με τα φονικά τρικάκια και πανό εξέχουσες υπηρεσίες του Κράτους, κέντρα εξουσίας ή εταιρείες που απολύουν με το έτσι θέλω, χωρίς να παρέχουν καν τα βασικά της ασφάλισης;

Επειδή, εάν συνεχίσουμε με τον ίδιο ειρωνικό τόνο δεν θα σταματήσουμε ποτέ, στόχος του Κράτους δεν είναι να πατάξει καμιά εγκληματικότητα. Στόχος του είναι να φιμώσει τα μέσα του πολιτικού αντιπάλου, αφού δεν έχει ακόμα τα φώτα να ποινικοποιήσει εντελώς τον λόγο του. Η εγκληματικότητα είναι μία και είναι πολιτική.

Το ίδιο, βέβαια, μαρτυράνε και τα τελευταία γεγονότα στο Α.Π.θ. Τα πανεπιστήμια αποτελούσαν ανέκαθεν τον πόθο της εξουσίας, καθώς με την θεσμοθέτηση του Ασύλου δεν μπορούσε να βάλει τις περιφράξεις που ήθελε στην πολιτική δράση. Αυτή η γέννηση της αμφισβήτησης και της αντίστασης είναι που φοβίζει.

Η πανεπιστημιακή αστυνομία δεν έρχεται να αντιμετωπίσει καμία εγκληματικότητα στους πανεπιστημιακούς χώρους. Το καδρόνι με σημαία μετατρέπεται σε “ρόπαλο για δολοφονικές επιθέσεις”, τα σπρέι σε “βανδαλισμός δημοσίου χώρου και ασέλγειες πάνω στους τοίχους, στα χρήματα που πληρώνει η κοινωνία”, τα συνθήματα και τα πανό σε “σκηνικά έντασης από φοιτητές” κ.ο.κ.

Ενώ εξελίσσονται όλες αυτές οι σκηνές βίας μέσα στο campus, στο κέντρο της Θεσσαλονίκης, με φοιτητές και φοιτήτριες να προσαγάγονται επειδή βρίσκονται στην σχολή τους ή επειδή διαμαρτύρονται για το γεγονός πως έχει γεμίσει ΜΑΤ και ασφάλεια όλο το campus, λίγα μέτρα πιο εκεί ανενόχλητοι συνεχίζουν την δουλειά τους οι έμποροι ναρκωτικών. Τι; Μα δεν τα είπαμε για την ανομία στα πανεπιστήμια; Ναι, ενώ η ΕΛ.ΑΣ κυνηγάει φοιτήτ(ρι)ες με μένος, λίγα μέτρα παρακάτω από εκεί που έχει στρατοπεδεύσει, γίνεται εμπόριο ναρκωτικών. Για όσους/ες δεν έχουν εικόνα του campus του Α.Π.Θ., και είναι πολλοί/ές αυτοί/ές που η μόνη σχέση και εικόνα που έχουν είναι από τα κυβερνητικά άρθρα, μιλάμε για το κάτω μέρος της Πλατείας Χημείου. Δηλαδή, περίπου 100 μέτρα από εκεί που είναι μόνιμα εγκατεστημένη η μισή Γ.Α.Δ.Θ. Κι ενώ, για κάποιο λίγο καιρό, είχαν λιγοστεύσει τα σκηνικά αυτά μέσα στο πανεπιστήμιο, τελευταία οι μαφίες έχουν κάνει ξανά την εμφάνισή τους και μάλιστα σε μια φάση που αποτελεί το πιο αστυνομοκρατούμενο μέρος της πόλης.

Βέβαια εντάξει, είπαμε, πώς κάνετε έτσι ρε παιδιά; Άμα στο ίδιο μέρος υπήρχε διαμαρτυρία, θα είχε περικυκλωθεί ήδη από το πρώτο λεπτό. Το πιθανότερο να είχε διαλυθεί με τους γνωστούς “επαγγελματίες τραυματίες” να κάνουν την τόσο σκανδαλώδη εμφάνισή τους, μιας και οι γκλοπιές και οι ευθείες βολές χειροβομβίδας κρότου λάμψης και οι ρίψεις δακρυγόνων είναι γνωστό πως δεν συνιστούν δολοφονικές ενέργειες που κατά τύχη δεν έχει χαθεί κάποια ζωή. Βλέπετε, δεν είναι δα και κανένας αστυνομικός που κάνει απλά κάτι ραμμάτα.

Άμα παρατηρήσει κάποιος/α από κοντά τα γεγονότα, και όχι υπό το πρίσμα του κυβερνητικού και πρυτανικού αφηγήματος, τότε

σίγουρα θα του έκανε αίσθηση όλο αυτό το σκανδαλώδες σκηνικό. Το ίδιο συνέβη και συμβαίνει στα Εξάρχεια, που είναι γεμάτα αστυνομία αλλά και νακρομαφίες ταυτόχρονα. Από τα βασανιστήρια και τις στοχοποιήσεις στο "κέντρο της ανομίας", περνάμε στην μόνιμη ονείρωξη κάθε Δεξιού στην χώρα. Την καταπάτηση κάθε διαφορετικής πολιτικής και σωματικής ύπαρξης στα πανεπιστήμια. Ή αλλιώς "το σπάσιμο στο ξύλο των αναρχοάπλυτων που τολμάνε και αντιδράνε κάθε φορά". Μια περιήγηση στα σχόλια σε ειδήσεις για τραυματίες από επιθέσεις της συμμορίας της ΕΛ.ΑΣ θα σας πείσει σίγουρα πως αυτός είναι ο μόνος στόχος.

Το πανεπιστήμιο ανέκαθεν αποτελούσε την μήτρα πιο ριζοσπαστικών ιδεών. Ένας χώρος που είναι συνυφασμένος με την ελεύθερη πολιτική και πολιτιστική έκφραση, ακριβώς εξαιτίας της πολιτικής δράσης στην οποία εναντιώνεται η εξουσία, και κατ' επέκταση είναι εκεί που συγκεκριμένες πολιτικές δυνάμεις ποντάρουν την αναπαραγωγή τους. Δηλαδή οι πολιτικοί εχθροί.

Γι' αυτό τόσο μένος εξ' αρχής. Γι' αυτό τόση καταστολή, τόση αιματοχυσία στα Εξάρχεια και στα πανεπιστήμια τώρα, τόση αστυνομοκρατία. Δεν αφορά κάποια εγκληματικότητα. Το Κράτος θέλει να τελειώσει με ο,τιδήποτε γεννά το διαφορετικό, το συλλογικό και την αντίσταση στο υπάρχον. Όλη αυτή η εμμονή με ολοένα και παραπάνω μπάτσους να προσλαμβάνονται και την αναβάθμιση του εξοπλισμού της ΕΛ.ΑΣ έχει να κάνει μόνο με την θωράκιση του Κράτους απέναντι στους εσωτερικούς εχθρούς. Την πολιτική δράση και κάθε κοινωνική αντίδραση.

Το μήνυμα είναι ένα και ξεκάθαρο:

Δεν υπάρχει έγκλημα γενικά και αόριστα. Υπάρχει πολιτικό και ιδεολογικό έγκλημα. Όποιος/α διαφωνεί πρέπει να παταχθεί.

ΑΝΤΙΠΟΛΕΜΙΚΟΣ ΡΕΑΛΙΣΜΟΣ 2 Η Ρώσικη σαλάτα (ο ιμπεριαλιστικός χαρακτήρας και άλλα υλικά…)

Νώντας Σκυφτούλης

Ο θεός δημιούργησε τον κόσμο και η Αριστερά την Ρωσία στην οποία προσέδωσε μεταφυσικές και υπερφυσικές διαστάσεις ανώτερες ακόμη και από τις θρησκευτικές προσλήψεις. Ό,τι γίνεται στη Ρωσία είναι το καλό και ότι γίνεται εκτός Ρωσίας είναι το κακό. Μετά την κατάρρευση της Σ.Ε αποσύρθηκαν όλα τα επιχειρήματα για να επανέλθουν πρόσφατα σαν προβολή και αναπαράσταση ενός τραυματισμένου συλλογικού εγώ.

Η εισβολή του Ρώσικου στρατού εκτόξευσε την σύγχυση στις ιδεολογικές κατασκευές της Αριστεράς . Με βάση τον" αντιιμπεριαλισμό" και με κυμαινόμενα ποσοστά από "ιμπεριαλιστικό χαρακτήρα" , "αντικαπιταλισμό' και "αντιφασισμό" και ότι άλλο περίσσεψε από το δισάκι, δημιούργησαν μια ρώσικη σαλάτα που κανείς δεν δοκιμάζει. Σαν παραδοσιακοί υπερασπιστές του Ρώσικου κράτους βλέπουν το ρόλο τους να εκμηδενίζεται και να αναλαμβάνεται αποκλειστικά απο την άκρα δεξιά. Και εδώ στην Ελλάδα είναι ο προφητικός χιλιασμός (βυζαντινισμός, ξανθό γένος κ.λπ.) που έχει αναλάβει αυτό το ρόλο διαμέσου των πολιτικών του εκπροσώπων αλλά και της θρησκοληπτικής πλειοψηφίας του κάθε γέροντα μοναχού συμπεριλαμβανομένων και των απίθανων Ελλήνων γεωπολιτικών.

Πάντως τόσο ο προφητικός χιλιασμός όσο και ο "αντιιμπεριαλισμός" – τους οποίους βλέπουμε μαζί σε πολλές εκδηλώσεις, Μακεδονικό κλπ.- κατέστησαν το Ρώσικο κράτος δημοφιλές στην χώρα.

"Όσο στην εξουσία είναι ο Πούτιν ακόμη και η έρημος Σαχάρα θα

κάνει αίτηση να μπει στο ΝΑΤΟ" απάντησα σε ένα φίλο που κατέγραφε τις απογοητεύσεις του για την αίτηση της Σουηδίας. "Μπά, μου απάντησε δεν είναι η Σουηδία και η Φιλανδία αλλά το ΝΑΤΟ και οι Αμερικάνοι από πίσω". Είμαι σίγουρος ότι αυτό θα μού απαντούσε το 80% των ανθρώπων που ζουν σε αυτή εδώ τη χώρα αφαιρώντας τελείως από οποιαδήποτε ευθύνη ή δυνατότητα επιλογής από το Σουηδικό και Φιλανδικό κράτος. Ταυτόχρονα "αθώες" και οι αντίστοιχες κοινωνίες όπου η συναίνεση συμμετοχής στο στρατοκρατικό ΝΑΤΟ μετά τις 24 Φλεβάρη υπερβαίνει το 80% συμπεριλαμβανομένων όλων των πολιτικών δυνάμεων αριστερών, δεξιών, ακόμη και ακροδεξιών όπου λόγω κοινής γνώμης είπαν και αυτοί οι τελευταίοι το ναι. Με εξαίρεση τις αντιεξουσιαστικές ομάδες και αυτές επειδή είναι αντιεξουσιαστικές που ούτως ή άλλως θα ήταν ενάντια σε στρατιωτικούς συνασπισμούς.

Η ίδια εξήγηση θα δινόταν και για Εσθονία Λιθουανία Λετονία που στριμώχνονταν στους διαδρόμους του Βορειοατλαντικού συμφώνου χρόνια πριν ενταχθούν το 2004 στο ΝΑΤΟ.

Αλλά και την ίδια απάντηση φυσικά θα παίρναμε και για το Ελληνικό πραξικόπημα αλλά και για την Τουρκική εισβολή στην Κύπρο για να μιλήσουμε για τα καθ' ημάς. Οι Αμερικάνοι και το ΝΑΤΟ είναι από πίσω που σημαίνει ότι το ελληνικό χουντικό κράτος της εποχής είναι ένα αθώο όργανο. Ευτυχώς αυτή η "αντιιμπεριαλιστική" κουλτούρα δεν ήταν διαδεδομένη στους δικαστικούς κύκλους με αποτέλεσμα οι "μπροστινοί" ο Ιωαννίδης με την παρέα του να τελειώσουν στις φυλακές.

Αυτός είναι ο παραδοσιακός "αντιιμπεριαλισμός". Η Αριστερά επιλέγει λοιπόν τη φενακισμένη ιδεολογία του επιλεκτικού "αντιιμπεριαλισμού" που οδηγεί σε μια γεωπολιτική μεταφυσική, καθυποταγής της πραγματικότητας για μια αριστερή ομιχλώδη ηγεμονία. Μόνο που σήμερα την ηγεμονία και σε αυτό το ρεύμα την έχει η ακροδεξιά.

Αντιιμπεριαλιστικοί αγώνες αλλά και αντιαποικιακοί ασφαλώς υπήρξαν ιδιαίτερα μετά το τέλος Β.π.π και πάνω σε αυτούς η

Αριστερά οικοδόμησε μια νέα στρατηγική και τακτική μετατρέποντας τον αντιιμπεριαλισμό σε ιδεολογία και με αυτή την αφαίρεση θεμελίωσε την πολιτική των συμμαχιών μέχρι σήμερα. Με αυτό τον τρόπο κολάκευσε τον εθνικισμό αλλά και τις τοπικές ελίτ και είναι αλήθεια πέτυχε την ευρεία νομιμοποίησή της αλλά και την ενσωμάτωσή της στο σύστημα. Ακόμη και αυτή η αντικαπιταλιστική ρητορική που υιοθέτησε τις τελευταίες δεκαετίες δεν μπορεί να αλλάξει πλέον το "αντιιμπεριαλιστικό" DNA που είναι καλά ριζωμένο στον κόσμο της Αριστεράς.

Πρόκειται λοιπόν για την "αντιιμπεριαλιστική" στρατηγική μια ιδεολογική κατασκευή αριστερής συνωμοσιολογίας η οποία χρησιμοποιείται, εκτός της αναζήτησης συμμαχιών και σαν παράγοντας αθώωσης ή ενοχοποίησης πολεμικών συγκρούσεων κατά το δοκούν. Δεν μιλάμε φυσικά για τους αντιιμπεριαλιστικούς αγώνες που διεξάγονται και θα διεξάγονται στο πεδίο όπως καλή ώρα στην Ουκρανία αλλά για την ιδεολογική κατασκευή εκτός πεδίου.

Το ΚΚΕ και οι άλλοι, όλοι οι άλλοι.

Ο μεγάλος παραγωγός αυτής της ιδεολογίας είναι δικαιωματικά το ΚΚΕ και οι άλλοι μηδενός εξαιρουμένου απλώς τα αντιγράφουν. Σήμερα ιδιαίτερα το κόμμα αυτό μιας και έχει "αποσυρθεί" από τη δημόσιο χώρο είναι το μόνο αριστερό κόμμα που παράγει ιδεολογική πολιτική και αυτό επιβεβαιώνει την "παραγωγική" του δύναμη και την μεγάλη επιδραστικότητα σε όλα τα πολιτικά ρεύματα ακόμη και σήμερα.

Μόνο που το ΚΚΕ άφησε πάλι έκθετους τόσο τους αντιγραφείς του, όσο όμως και οπαδούς του που δεν αντιλήφθηκαν την μεγάλη ιδεολογική αλλαγή που θεμελιώθηκε από την Αλέκα και εξακολουθεί να ισχύει.

Χαρακτήρισε τον πόλεμο της Ουκρανίας ιμπεριαλιστικό και επανασυνδέθηκε με το νήμα της θέσης των μπολσεβίκων και άλλων διεθνιστών τις παραμονές του Α΄π.π. Αυτή η θέση του "ιμπεριαλιστικού χαρακτήρα" του πολέμου δεν οδηγεί στην

συμμετοχή στο πόλεμο ούτε επιθετικά ούτε αμυντικά ούτε σε συμμαχίες ούτε στον "αντιιμπεριαλισμό" αλλά στην δημιουργία όρων εμφυλίου για την κατάληψη της εξουσίας. (μια θέση κατάλληλη για τους Ρώσους συντρόφους σήμερα). Ο "ιμπεριαλιστικός χαρακτήρας" δεν επιδέχεται ούτε "αντιιμπεριαλιστικό" αγώνα ούτε αμυντικό , βρίσκεται τον αντίποδα του μεταγενέστερου "αντιιμπεριαλισμού" και αυτό οι κάπως μυημένοι στην λενινιστική τακτική το γνωρίζουν. Αυτό, ισχύει για όλους; όχι εξαιρείται η Σερβία λέει ο Λένιν που δέχθηκε την εισβολή της Αυστροουγγαρίας. Για να ήταν απόλυτα συνεπής με την Λενινιστική γραμμή το ΚΚΕ θα έπρεπε να εξαιρέσει και εδώ την Ουκρανία. Τότε δεν θάχε κανείς να του προσάψει το παραμικρό και θα άφηνε μια ακόμη συννεφιά σκόνης πίσω στους ερασιτέχνες αντιγραφείς του

Στην προκειμένη περίπτωση της Ουκρανίας ο ιμπεριαλιστικός χαρακτήρας του πολέμου δεν επιτρέπει την αντίσταση στην εισβολή αλλά το ΚΚΕ διατηρεί και τον "αντιιμπεριαλισμό" για την Ελλάδα και με αυτό τον τρόπο παίρνει θέση στον πόλεμο. Διγλωσσία ναι, αλλά είναι η λενινιστική διγλωσσία που διατρέχει τον λενινισμό σε όλη τη διαδρομή του, καθεστωτική ή μη.

Αν τώρα στη θέση των Ρώσων ήταν οι Αμερικάνοι τα πράγματα ασφαλώς θα ήταν πιο εύκολα για την Αριστερά αλλά πλέον τίποτα δε θα είναι εύκολο όσο επιμένει στα παραδοσιακά αφηγήματα του κρατικού καπιταλισμού.

Το κράτος για να δώσουμε ένα από τους πολλούς ορισμούς που έχουμε για υτό και αφορά την δομή του, είναι εκτός των άλλων η οργάνωση του πολέμου για τον οποίο προετοιμάζεται και είναι πάντοτε σε μια διαρκή κατάσταση αναμονής. Οι "συμμαχίες", του κράτους η συμμετοχή του σε στρατιωτικούς συνασπισμούς οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στην επιλογή των εσωτερικών δομών κυριαρχίας, κοινωνικών πολιτικών και ταξικών συσχετισμών και σε σε αυτές τις δομές οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά η φύση και ο χαρακτήρας του κρατικού καθεστώτος. Το σχεδόν αποκλειστικά είναι γιατί υπάρχουν άλλοι δύο παράγοντες που

συναινούν και φροντίζει πάλι το ίδιο κράτος να συναινέσουν. Είναι ο εξωτερικός παράγοντας αλλά και ο εσωτερικός δλδ η ίδια η κοινωνία από την οποία αντλεί και επιδιώκει, ιδιαίτερα το σύγχρονο κράτος να αντλεί συναίνεση. Με ποιον θα συμμαχήσει ένα κράτος η για να το πούμε καλύτερα σε ποιο κυρίαρχο στρατιωτικό συνασπισμό θα ενταχθεί θα το επιλέξει αυτό το ίδιο με βάση τις επιλογές που οφείλονται σε συγκεκριμένους ιστορικούς και πολιτικούς λόγους. Αλλά μπορεί η Αριστερά να υιοθετήσει αυτή τη θέση όταν θεωρεί το κράτος μέσον για μια απελευθερωτική κοινωνία και που έφτασε σε μια λατρευτική σχέση με τον κρατισμό?

Όπως και νάχουν τα πράγματα η Αντίσταση στον πόλεμο είναι αντίσταση στο κράτος. Η αντίσταση δεν είναι ιδεολογία αλλά συμμετοχή στον αισθητό κόσμο που αποκαθιστά την επιβίωση την αξιοπρέπεια την ίδια τη ζωή. Στην Ουκρανία σήμερα ο Ρώσικος στρατός προσπαθεί να επιβάλλει διαμέσου του πολέμου την πλήρη υποταγή στην προοπτική διεύρυνσης της κυριαρχίας του. Μέσα στη ρευστότητα που παράγει ο πόλεμος η ανάγκη για Αντίσταση μετατρέπεται σε φυσική και πολιτική συνθήκη και αυτοδικαίως οι αυτόνομοι, αναρχικοί, αντιεξουσιαστές από Ουκρανία και Λευκορωσία, ανταποκρίθηκαν και δημιούργησαν ένοπλες και πολιτικές συλλογικότητες αλληλεγγύης και αντίστασης. Αυτοί έχουν και ένα λόγο παραπάνω από όλους, λόγο που βρίσκεται στη ίδια την ιστορία τους.**Αντίσταση λοιπόν στην Ουκρανία σήμερα για μια Ουκρανία χωρίς αφεντικά αύριο.**